

Eigen geld onbereikbaar

Advocaten vechten verbod op overboeking van geblokkeerde rekening aan

Het is voor veel gedetineerden en tbs'ers een bekend probleem: als je saldo op je rekening-courant (betaalrekening) op is, mag je dat niet aanvullen vanuit je eigen geblokkeerde rekening. Tegelijkertijd geldt: als het saldo op je betaalrekening meer dan 250 euro bedraagt, word het overtollige bedrag overgemaakt naar de rekening waar je niet bij kunt. Het is een maatregel die justitiabelen en hun thuisfront in de financiële problemen kan brengen en ook juridisch wordt aangevochten.

Ger van der Veen

Voor veel gedetineerden is de winkel in de inrichting de enige plek voor extra voeding en verzorgingsproducten. Door de hoge inflatie – die in de ‘bajeswinkel’ vaak nog harder toeslaat dan daarbuiten – is het maximumbedrag per maand van 250 euro vaak snel op. Sinds januari 2024 heeft de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de grens voor de rekening-courant van gedetineerden ook nog eens verlaagd van 500 euro naar 250 euro per maand. Als je saldo nul is, dan moet je het dus uitzingen tot de volgende maand. Zelfs als je dus gewoon geld hebt op je geblokkeerde rekening.

In strijd met het EVRM?

Dit beleid is mogelijk in strijd met internationale verdragen. Meerdere advocaten wijzen in beklagzaken op Artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens). Dit artikel beschermt het ongestoord genot van eigendom. Hoewel een directeur de bevoegdheid heeft om het saldo te beperken ter voorkoming van criminaliteit, is het de vraag of een algeheel verbod op terugboeken proportioneel is. Immers,

als 250 euro als een ‘veilig’ bedrag wordt gezien, welk veiligheidsrisico vormt het dan om een leeggelopen rekening weer aan te vullen tot diezelfde grens? Vooral voor levenslang gestraften is de situatie schrijnend: de regel dat zij hun geld ‘bij vrijlating’ terugkrijgen, is voor hen een juridische fopspeen. Wat is voor deze groep het verschil met onteigening?

Vooral voor levenslang gestraften is de situatie schrijnend

Wat doen advocaten?

Strafrechtadvocaten zitten niet stil. In diverse beklagzaken bij de Commissies van Toezicht (CVT) en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) wordt dit beleid aangevochten. De belangrijkste argumenten die zij momenteel aanvoeren zijn:

1. Gebrek aan individuele afweging: de directeur mag niet simpelweg ‘nee’ zeggen omdat de regel dat zegt. Hij is verplicht om naar de individuele noodzaak te kijken (bijvoorbeeld medische kosten of contact met de advocaat).

2. Onredelijkheid: het dwingen van gedetineerden tot een financieel nulpunt terwijl er eigen middelen zijn, wordt door advocaten weggezet als ‘onredelijk en onbillijk’.

3. Zorgplicht: de directeur heeft een zorgplicht. Het onmogelijk maken van communicatie met het thuisfront door een geblokkeerd belsaldo schendt het recht op een gezinsleven (art. 8 EVRM).

WAT KUN JIJ DOEN?

Zit je zelf in deze situatie? Advocaten adviseren om bij elke weigering van een overboeking vanuit het geblokkeerde deel formeel beklag in te dienen bij de Commissie van Toezicht in de PI of tbs-instelling. Wacht niet tot het saldo op is, maar vraag tijdig een overboeking aan voor specifieke doelen. Wordt die geweigerd? Stap naar de beklagcommissie. Uitspraken van de beklagcommissie kunnen ertoe leiden dat het landelijke beleid wordt aangepast. Het geld op de geblokkeerde rekening is en blijft juridisch jouw eigendom, zolang het niet is geconfisqueerd.

Wat wij willen

Bonjo's missie is verbetering van het strafrecht, betere omstandigheden in de bajes en eerlijke kansen voor (ex-) gedetineerden om een menswaardige re-integratie te kunnen realiseren.

‘Het is net alsof je vrij bent’

6

Niet elke slechte relatie is onveilig

8

Oplossing voor partner van gedetineerde met toeslagen

Eind vorig jaar heeft het ministerie van Financiën in samenwerking met de Dienst Toeslagen een aantal sessies georganiseerd om samen met onder andere Bonjo na te denken over een aantal verbetermaatregelen voor de toeslagen. Er is met name gesproken over de invulling van een nieuwe uitzondering op het toeslagpartnerbegrip.

Na consultatie van diverse organisaties die zich met detentie bezighouden, hebben ambtenaren van Financiën nieuwe regels voor toeslagen aan partners van gedetineerden gepresenteerd in de vorm van een wetsvoorstel. De maatregelen zijn uitvoerbaar en voor burgers werkbaar, schrijft het ministerie. Verschillende punten die in de Memorie van Toelichting zijn verwerkt komen direct voort uit de gesprekken die met Bonjo en andere belangenorganisaties zijn gevoerd. De nieuwe wet is per 1 januari 2026 in werking getreden.

Dit verandert er

Als het wetsvoorstel door het parlement wordt aangenomen

kunnen burgers met een partner die langer dan drie maanden in detentie verblijft, of waarvan de partner is vermist, zich bij de Dienst Toeslagen melden om het toeslagpartnerschap te doorbreken. Het grootste voordeel hiervan is dat zij daarmee aanspraak kunnen maken op de zogenaamde ‘alleenstaande ouderkop’ in het kindgebonden budget en niet langer afhankelijk zijn van de gemeente voor dit gedeelte van hun inkomensondersteuning. Voor erkende vluchtelingen van wie de partner nog in het buitenland verblijft, zorgt de Dienst Toeslagen er automatisch voor dat er geen toeslagpartnerschap meer ontstaat. (MvdK)

Restanten inquisitie in het strafproces

10

‘Recht moet centrale plaats hebben bij overheid’

12

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Bel gratis ons team van strafrechtsspecialisten: 0800-WEENING (0800-933 6464)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

strafrechtadvocaten.nl

Maastricht • Utrecht • Roermond

Lees meer op pagina 3 →

de **BONJO** colofon

Onafhankelijke krant voor het gevangeniswezen

de Bonjo is een uitgave van de vereniging Bonjo en verschijnt zes keer per jaar.

Stichting Bonjo heeft een ANBI-status, donaties zijn binnen de wettelijke voorwaarden fiscaal aftrekbaar.

Oplage: 10.000 exemplaren

Abonnementen 25,00 euro per jaar

Losse nummers 4,50 euro incl. porto.

ISSN nummer: 2352-104X

© copyright: de Bonjo

Overnemen van artikelen is alleen toegestaan na overleg met de redactie.

Reacties zijn welkom op:
info@bonjo.nl

Contactadres

Telefoon: 0800-333 44 46 (gratis)

020-665 94 20

Nieuwe Herengracht 18

1018 DP Amsterdam

info@bonjo.nl | www.bonjo.nl

Advertenties

Informatie over adverteren in deze krant kunt u inwinnen bij marion@bonjo.nl of

020-665 94 20

Nieuwe Herengracht 18

1018 DP Amsterdam

Directeur Bonjo

Bedel Bayrak

Bestuur Bonjo

Toine Bakermans

Miep van Diggelen (penningmeester)

Frans Douw

Martin Iwema

Ruud Jansen (voorzitter)

Marieke Kruihof

Hoofredactie

Martijn van der Kooij

de Bonjo wordt via de bibliotheken en de re-integratiecentra in de gevangenissen verstrekt aan alle gemiddeld 10.000 aanwezige gedetineerden.

Geldt ook voor ambtenaren werkzaam in het gevangeniswezen en de talloze medewerkers en vrijwilligers van de organisaties die aangesloten zijn bij Bonjo. Strafrechtadvocaten hebben veelal een abonnement.

Redactie

Ronald Bos

Jaap Brandligt

Boudewijn Chorus

Jordi L'Homme

Krisz Lucke

Tjitske Perdeck

Lea Spierts

Violette Steijver van Orselen

Hans Stoker

Ger van der Veen

Bregje Veltman

Medewerkers

Nadine Ancher

Ton Bastings

Fran van den Bogaert

Bianca Buzing

Nancy Dekens

Lucca de Jager

Theo Knippenberg

Justin Kötter

Marion van de Laar

Dini van het Noorden

Laura Sofie van der Reijden

Armand Sağ

Wolter van der Vlist

Vormgeving

Caroline de Roy

Druk

Rodi Rotatiedruk Diemen

De volgende edities van de Bonjo verschijnen op:

15 april, 10 juni, 12 augustus,
14 oktober, 16 december

Oplissing Woordzoeker van pagina 20

U I T S I J E R S T E L L E

COMMENTAAR

Tbs-passanten: klaar met straf, geen behandeling

Wie naast gevangenisstraf tbs opgelegd heeft gekregen, zou na het uitzitten van de straf direct moeten beginnen met zijn of haar behandeling. Dat is de kern van de maatregel die is opgelegd: beveiliging van de samenleving door resocialisatie. In de praktijk verblijft een aanzienlijk deel van deze groep echter nog maandenlang na het uitzitten van de straf in een Penitentiaire Inrichting (PI) of een Penitentiaal Psychiatrisch Centrum (PPC). Op dit moment gaat het om 250 mensen. Ze zijn in afwachting van een plek in een kliniek. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voert aan dat de tbs-maatregel formeel ingaat op het moment dat een veroordeelde als 'passant' in de PI wordt geplaatst. Ook stelt de dienst dat medisch handelen de exclusieve verantwoordelijkheid is van de inrichtingsarts en niet van een directeur. Juridisch juist, maar de dagelijks praktijk is anders.

De directeur van de PI bepaalt of er personeel, beveiliging of budget beschikbaar is om wezenlijke zorg voor een tbs-passant te faciliteren. Omdat een specifiek tbs-behandelplan in een PI-setting ontbreekt, heeft een arts in de PI bovendien geen dwingend psychiatrisch kader om behandeling af te dwingen. De 'verzwaarde zorgplicht' van de directeur, waar toezichthouders over spreken, komt daarmee erop neer dat de directeur het laatste woord heeft over de kwaliteit van het dagelijks leven van de tbs-passant. Voor de arts is een rol weggelegd als bestrijder van de symptomen van het ziektebeeld van de tbs'er. Uiteraard voor zover dat binnen de grenzen van

het gevangenisregime mogelijk is. De DJI stelt verder dat informatievoorziening aan naasten een kwestie is van het toepassen van de juiste wet- en regelgeving en de individuele toestemming van de gedetineerde. Er is echter vaak geen inhoudelijke informatie om te delen. Omdat de tbs-behandeling nog niet is gestart en er in de PI geen behandelteam aanwezig is, wordt namelijk niet of nauwelijks informatie gegenereerd over de psychische ontwikkeling, het risicoprofiel of het toekomstperspectief van de tbs-passant. Het probleem is dus niet dat de informatie niet gedeeld mag worden vanwege de privacy van een tbs-passant, maar dat de informatie er niet of nauwelijks is. Waar een patiënt in een kliniek een behandelteam heeft als aanspreekpunt, tasten de tbs-passant en zijn familie in een PI in het duister over de voortgang van een maatregel die juridisch wel, maar feitelijk niet is begonnen. Het systeem 'repareert' het structurele falen momenteel door schadevergoedingen uit te keren zodra de wachttijd voor tbs-passanten in de PI de vier maanden overschrijdt.

Een verblijf in een Penitentiaal Psychiatrisch Centrum (PPC) zou volgens de DJI een passend alternatief zijn voor tbs-passanten. Een PPC blijft echter onderdeel van het gevangeniswezen en is niet toegerust voor het complexe, langdurige traject van een tbs-behandeling. De vraag is niet langer of het juridisch juist is dat tbs-passanten na hun straf niet met hun behandeling starten, maar of de rechtsstaat accepteert dat noodzakelijke psychiatrische behandeling wordt vervangen door uitzichtloze bewaring zonder perspectief op herstel. (GvdV)

INHOUDSOPGAVE - DE BONJO 1-2026

- Advocaten vechten verbod op overboeking van geblokkeerde rekening aan - Ger van der Veen / Oplossing voor partner van gedetineerde met toeslagen
- Commentaar - Tbs-passanten: klaar met straf, geen behandeling
- Beklagrecht - Als de minister het niet regelt / Weski zat gevangen in geheime gevangenis - Jaap Brandligt
- Fouilleernieuws - Column Ton Bastings / Afpakken van vermogen wordt ook mogelijk zonder strafvervolgning - Hans Stoker / Oproep - Familie in een buitenlandse cel? Vertel ons je verhaal
- Broedplaatsen van geweld, te hoge werkdruk en meer recidive - Tjitske Perdeck
- Over verblijf in een Huis van Herstel - Ronald Bos
- Niet elke slechte relatie is een geval van intieme terreur - Justin Kötter en Lucca de Jager
- Wie beschermt gedetineerden tegen pestgedrag en intimidatie? - Ger van der Veen
- Tijd voor afscheid van de restanten van de inquisitie in het strafproces - Armand Sağ
- 'Het recht moet een centrale plaats hebben bij de overheid' - Jaap Brandligt
- Hoe Maria standhoudt in de PI - Jaap Brandligt / Ingezonden: Hoe overleef ik?
- Woorden Breken Muren - Fran van den Bogaert
- 'Strubbelingen en tegenslagen vormen het pad tot succes'
- Kinderen & Geweld I - Theo Knippenberg
- Kinderen & Geweld II-Theo Knippenberg / 's Nachts slapen de ratten toch? - Wolfgang Borchert
- De bajescconcerten van Johnny Cash / Boudewijn Chorus
- Naar betere tijden - Column Dini van het Noorden / Oproep: Bent u een huidige of voormalige gedetineerde?
- Afscheid in detentie - Column Nancy Dekens
- Recept: Wraps met roerbak-ei, bonen en avocado
- Bonjo Contactbureau

KUIJPERS & NILLESEN

advocaten

DE SNELSTE WEG NAAR BUITEN, OOK PRO DEO!

www.kuijpersnillesen.nl

Faickstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
fax +31 (0) 20 623 68 36
info@knadvocaten.nl

Stationsweg 14
5211 TW's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64 fax
+31 (0) 73 614 64 56
info@knadvocaten.nl

Klager wil gewoon behandeling

Als de minister het niet regelt

Verkorte dagprogramma's voor gedetineerden, dat leidde tot een klacht bij de Commissie van Toezicht. De vraag die in deze uitspraak centraal staat is of een indiener van een klacht naast compensatie voor het niet halen van de dagnorm voor dagprogramma's recht heeft op meer compensatie. Want ook de weeknorm werd volgens de klager niet gehaald.

Door personeelstekort zijn er verkorte dagprogramma's in de Rijks Justitiële Jeugd Inrichting (RJI) De Hunnerberg, zo luidt de klacht van een gedetineerde. De directie erkent dit en compenseert de verkorte dagprogramma's met 5 euro per week, voor elke week waarin het wettelijk minimum per dag één of meerdere keren niet is gehaald. De wet schrijft een minimum per week voor van 77 uur en een minimum per dag van 8,5 uur. De beklagcommissie stelt vast dat in de periode waarover wordt geklaagd de dagnorm en de weeknorm niet zijn gehaald.

Bespreken met Den Haag
Klager heeft nooit bericht gekregen over de 5 euro compensatie. Hij is er ook niet echt in geïnteresseerd. Dat geldt ook voor zijn medegedetineerden. Ze willen gewoon behandeling. Ja, er is weinig personeel en dit is lastig op te lossen, hij weet dat. Maar klager vindt dat jongeren hier niet onder moeten lijden. Klager vraagt zich af of het beperkte dagprogramma niet in Den Haag kan worden besproken. Hoe meer jongeren op kamer

zitten, hoe langer de behandeling duurt en hoe langer zij dus een kamer bezet houden binnen de inrichting. Daar heeft hij duidelijk een punt.

Hier spreekt overduidelijk een directeur met frustratie

De directie vindt – en dat is toch opmerkelijk – dat het beklag gegrond moet worden verklaard. De inrichting is immers sinds juli 2025 met het draaien van twee dagdiensten niet aan de 77 uren dagprogramma gekomen die de wet voorschrijft. Er is dan weliswaar een brief van het ministerie dat het dagprogramma in de toekomst mogelijk in uren naar beneden zal worden gesteld, maar daar kan de directie niks mee als dat niet in wetgeving wordt omgezet. Er zou verder een individueel aanbod aan educatief programma voor alle jongeren op kamer moeten zijn, maar dit is in de inrichting niet het geval. Hier spreekt overduidelijk een directeur met frustratie.

De beklagcommissie verwijst in deze zaak naar haar eerdere uitspraak en constateert dat de verkorting van het programma bijna vier jaar later nog steeds van toepassing is. Er is dan ook sprake van een structurele tekortkoming en de beklagcommissie ziet hierin aanleiding om zowel de schending van de dagals van de weeknorm mee te wegen bij het bepalen van de compensatie. Zij wijkt hiermee gemotiveerd af van de uitspraken die de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) tot op heden in dit kader heeft gedaan. De beklagcommissie verklaart het beklag gegrond en kent een tegemoetkoming toe van 5 euro per week, wat voor deze klager neerkomt op 35 euro. De beklagcommissie roept de RSJ op om ten aanzien van compensatie bij het schenden van de weeknorm een duidelijk kader te stellen dat landelijk kan worden gebruikt en roept de Rijks Justitiële Jeugd inrichting op om actief alle jongeren in lijn met deze uitspraak op soortgelijke wijze te compenseren. (JB)

Bron: Kenniscentrum Commissie van Toezicht

Weski zat gevangen in geheime gevangenis

Er is veel over gezegd en nog meer over gezwezen: het verblijf van advocaat Inez Weski op een geheime locatie van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Weski zat vast op een niet erkende en gecontroleerde plaats. Haar verblijf was daarmee in strijd met de Penitentiaire beginselenwet en het Internationaal verdrag inzake bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning (ICPPED). Dit concludeert de Inspectie Justitie en Veiligheid in een eind vorig jaar verschenen rapport. De Inspectie besloot tot een onderzoek naar Weski's detentie naar aanleiding van haar boek hierover. Zij beschrijft daarin dat zij van 24 april 2023 tot en met 2 mei 2023 vastzat op een geheime detentielocatie. Dit werd ontkend door DJI. De detentielocatie was niet bekendgemaakt aan de Inspectie Justitie en Veiligheid en er was geen nationaal of internationaal toezicht voor ingericht. Dat is in strijd met allerlei regelgeving. Niemand mag in geheime detentie worden gehouden. De Nederlandse staat dient te waarborgen dat eenieder

wiens vrijheid is ontnomen uitsluitend op daartoe officieel erkende en gecontroleerde plaatsen mag worden gedetineerd. Verder was er geen transparantie over Weski's plaatsing en verblijf in die locatie. Daarmee is zij gedurende haar gevangenschap deels buiten bescherming van de Penitentiaire beginselenwet geplaatst. Er was bijvoorbeeld geen Commissie van Toezicht ingesteld bij wie Weski terecht kon met klachten, terwijl de wet dat wel voorschrijft. Haar is evenmin meegedeeld wie de verantwoordelijk directeur was van de locatie en bij wie ze dus een klacht over haar verblijf kon indienen. De Inspectie is zich ervan bewust dat in incidentele gevallen extra maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van medewerkers en gedetineerden te garanderen. Deze maatregelen mogen echter niet zo verstrekkend zijn dat sprake is van geheime detentie. Wat dit betekent voor de rechtszaak tegen Weski, zal de komende tijd duidelijk worden. (JB)

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Vrijheid van advocaatkeuze is een belangrijk recht. U bent niet verplicht zich bij te laten staan door de advocaat die u op het politiebureau bezocht heeft. Deze 'piketadvocaat' hoeft helaas geen deskundige te zijn op het gebied van strafrecht. Sommige advocaten doen maar een paar strafzaken per jaar. Natuurlijk volstrekt onvoldoende om deskundig te worden en te blijven op strafrechtelijk gebied. Zo kan het gebeuren dat de advocaat die u bijstaat in uw strafzaak zich voornamelijk bezighoudt met familierecht. Wij vinden dit een onwenselijke situatie.

Regelmatig nemen wij zaken over van andere advocaten. Vaak zijn wij daarbij geconfronteerd met dossiers waarin men steken heeft laten vallen. Ons kantoor behandelt uitsluitend strafzaken. Uw dossier wordt bij ons niet door één advocaat, maar door een team van specialisten zorgvuldig onder de loep genomen. Onze advocaten verdiepen zich voortdurend in de laatste ontwikkelingen op strafrecht gebied. Wij beseffen dat onze gedetineerde cliënten regelmatig bezocht willen worden om de voortgang van hun zaak te bespreken. Wij voldoen aan die behoefte.

Ons kantoor is betrokken bij grote strafzaken, maar of u nu verdacht wordt van fietsendiefstal of van moord; wij zien in elke zaak het belang van een goede verdediging. Wij treden op in het hele land en doen dat ook op basis van toevoeging (pro deo). Goede rechtsbijstand hoeft niet duur te zijn. Neem vrijblijvend contact met ons op: Bel gratis: 0800-9336464 (0800-WEENING)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

TON BASTINGS

Fouilleernieuws

Als je uitgaat van het aantal aan criminaliteit gerelateerde berichten, drukt het gevangeniswezen een enorme stempel op onze samenleving. Een maand lang verzamelde ik uit kranten alles hierover. Je kunt er een zaterdageditie, inclusief weekendbijlage, ruimschoots mee vullen. Het Brabants Dagblad is de onbetwiste koploper. Van iemand die in de pet van een agent plast tot moord in koelen bloede, alles komt voorbij.

Wat is dat trouwens met die obsessie van het Brabants Dagblad (BD) voor de geslachtsdelen van criminele wereldleiders? Eerst de voorpret over het fouilleren van de naakte oud-president Sarkozy en vervolgens het paginagrote nieuws, helaas zonder foto, over de penis van Adolf Hitler. Leed- of lidvermaak?

Sarkozy heeft het allemaal doorstaan en is na drie weken weer vrij, zij het met een enkelband. Het viel hem zwaar. Opgefokte gevangenen schreeuwden hem toe en hij werd met de dood bedreigd. Twee agenten in een cel ernaast beschermden hem. Dat leidde tot de unieke situatie dat een gevangene in een cel niet werd bewaakt, maar beveiligd.

Dan de geslachtsdelen van Adolf. Op 15 november was hierover een documentaire op het Britse Channel 4. Het BD was er vooraf als de kippen bij en beschreef 'de dwerggroei van Hitlers micropenis'. Het was bekend dat Hitler maar één testikel had. Dat stond in het medisch rapport dat in 1923 werd opgesteld toen hij na een mislukte staatsgreep de gevangenis in moest. Maar klopt dat wel? Was er wel goed geteld? Fouilleren kon niet meer, maar tachtig jaar

na dato is er door een groep deskundigen toch onderzoek naar gedaan. De Britse topgeneticus Turi King werkte hieraan met nazi-historicus Alex Kay en een internationaal team van artsen. Het mag wat kosten. Ze onderzochten de stof die in mei 1945 in de Führerbunker uit de bank was gesneden waarop Hitler zelfmoord had gepleegd. Die lap stof zat vol bloed. De bloedbank van Hitler. Volgens het onderzoeksteam leed Hitler aan het syndroom van Kallmann, dat ertoe kan leiden dat de testikels niet indalen en de puberteit niet goed op gang komt. Grootheidswaan moest die kleine penis compenseren. Als Hitler dit had geweten, had hij zichzelf naar de gaskamers gestuurd, beweert King. Zou de Führer werkelijk niet hebben geweten dat zijn mannelijk lid ondermaats was? In NRC lezen we dat het allemaal niet klopt. Hitler had een zware stem die niet klonk als die van een castraat, een echte man dus. Nee, met Hitler zat het wel snor.

Is die stortvloed aan crimineel 'nieuws' in het BD te verklaren omdat Vught in hun verspreidingsgebied ligt? Ten slotte nog een nieuwtje uit Vught over fouilleren. "Strengste bajes nu nóg strenger", kopte het BD. Met daaronder dik gedrukt de quote "De politie mag mensen rond de EBI zonder concrete verdenking fouilleren". Mooi is dat. Ga je nietsvermoedend naar het pal ernaast gelegen Nationaal Monument Kamp Vught en dan moet je met je handen omhoog tegen de muur gaan staan en word je betast. Het zorgt bij de museumbezoeker overigens wel voor de echte beleving. Geldt dat echt voor iedereen? Het schijnt dat je gewoon mag doorlopen als je je museumjaarkaart laat zien!

Zorgen over rechtsbescherming

Afpakken van vermogen wordt ook mogelijk zonder strafvervolgning

De wetgever is van plan om het confisqueren van crimineel verkregen vermogens gemakkelijk te maken en ook vaker toe te passen tegen personen van wie aannemelijk kan worden gemaakt dat zij als vermogensbewaarders optreden.

Justitie is bij het vervolgen van een verdachte niet slechts gericht op het verkrijgen van een strafrechtelijke veroordeling. Bij omvangrijke vermogensdelicten wordt nu al vaker een onderzoek gestart naar waar de gelden of goederen zijn gebleven die verband houden met de strafzaak. Familie en vrienden van de soms tot langdurige gevangenisstraffen veroordeelden profiteren dikwijls van het verkregen vermogen. Soms zijn er dure auto's, huizen en sieraden aangeschaft. Het is geen uitzondering dat degene die voordeel hebben genoten van het illegaal verkregen geld geen aannemelijke verklaring

kunnen geven hoe zij ineens aan luxeueze goederen of aan veel contanten komen.

Kritiek

Justitie heeft het voornemen de Europese confiscatierichtlijn in haar strijd tegen de georganiseerde misdaad ook in Nederland te implementeren. Deze richtlijn kan de rechtsbescherming van burgers ernstig aantasten. Want ook als onduidelijk is wie de verdachte is, wordt vermogen in beslag genomen en zonder al te veel problemen afgepakt (terwijl er dus geen strafvervolgning tegen iemand is of wordt ondernomen). De Raad voor de Rechtspraak heeft op vele punten kritiek geuit op het invoeren van deze confiscatierichtlijn, maar het is aannemelijk dat ze onverkort zal worden doorgevoerd. Het eenvoudig op een andere naam zetten van goederen of bedrijven gaat dus minder

snel tot succes leiden. Belastingdienst en justitie zullen in de toekomst meer interesse tonen voor familieleden en andere bekenden die rondom een veroordeelde ineens onverklaarbaar vermogen op hun naam hebben gekregen. De bekende misdaadjournalist Marian Husken schreef recent nog een lezenswaardig boek getiteld *Misdaad en liefde*, waarin ook aan de orde komt dat bekende criminelen geen of nauwelijks vermogen op hun naam hebben staan. Het is dan ook begrijpelijk dat justitie haar pijlen steeds meer op familie en vrienden richt om ook hen te onderwerpen aan financiële onderzoeken. Dan zal vaak blijken dat voor een onverklaarbare vermogenstoename geen solide verklaring bestaat. De in de haast door sommige criminelen opgetuigde constructies blijken dan een boom zonder wortels te zijn. (HS)

Oproep

Familie in een buitenlandse cel? Vertel ons je verhaal

Zit jouw zoon, dochter, partner of ouder in een buitenlandse cel? De Bonjo hoort graag jouw verhaal.

Heb je:

- Slapeloze nachten na een verontrustend telefoontje?
- Financiële druk om geld over te maken voor fatsoenlijk eten of medicijnen?
- Een bureaucratische muur waar je tegenaan loopt bij de ambassade of Justitie?
- Het gevoel dat je er helemaal alleen voor staat?
- Of zijn er andere problemen waarover je wilt praten?

Voor een diepgravende reeks artikelen in onze

krant onderzoeken wij hoe de Nederlandse staat zijn zorgplicht nakomt. Is er adequate hulp of word je van het kastje naar de muur gestuurd?

Wij zoeken jou. Wil je jouw ervaringen – indien gewenst volledig anoniem – met ons delen? Wij hoeven niet te weten waarom jouw naaste vastzit; wij willen weten hoe de Nederlandse overheid bijstand verleent.

Deel je verhaal: Je kunt contact opnemen met onze onderzoeksredactie via: tipsvoordebbonjo@proton.me of 00 31 - 6 - 141 405 35 (ook WhatsApp)

Jouw privacy is onze hoogste prioriteit. Gesprekken zijn vertrouwelijk en publicatie gebeurt altijd in overleg.

Wij vechten voor jouw vrijheid, altijd!

Persoonlijk, resultaatgericht en altijd goed bereikbaar. Dat zijn wij. Bij ons kunt u de best mogelijke juridische bijstand verwachten op het gebied van het strafrecht. Onze advocaten hebben zo hun eigen expertises: van levensdelicten tot een snelheidsovertreding. Wij hebben alles in huis.

Spoednummers:

Fabian (06-14 37 28 97)

Maarten (06- 40 38 14 40)

Jill (06- 19 52 96 66)

Mr. Demirel Türkçe biliyor ve size yardımcı olabilir

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

T +31(0)20 237 19 30 M +31 6 14 37 28 97

W advocatenkantoorsticcama.nl

Mr. Fabian D.W. Siccama
Advocaat - Partner

Mr. Maarten Kuipers
Advocaat - Partner

Mw. mr. Jill Leyten
Advocaat

Mw. mr. Demi M. Moes
Advocaat

mr. Anil M. Demirel
Advocaat

Mw. mr. Dionne R. Backers
Advocaat

Mw. Mr. Megan D. Jansen
Advocaat

Mw. Mr. Tess T.H.M. Bruers
Advocaat

Mr. Ties F. Ormel
Advocaat

Mw. Noëlle M. Korver
Juridisch medewerker

Mw. Mr. Nienke Boer
Juridisch medewerker

Mw. Mr. Ouidad Batou
Juridisch medewerker

Mw. Mr. Nikita Steur
Juridisch medewerker

De gevolgen van te volle gevangenissen

Broedplaatsen van geweld, te hoge werkdruk en meer recidive

Onze gevangenissen zitten vol. Daarmee wordt niet alleen bedoeld dat er te weinig cellen zijn, maar ook dat niet alle ruimte kan worden benut en dat er ernstige personeelstekorten zijn. De bezettingsgraad van gevangenissen ligt boven de 99 procent, waardoor vorig jaar ‘code zwart’ werd afgekondigd. Wat zijn de gevolgen van overbevolking in de gevangenissen? En is er tussen alle nadelige gevolgen nog ergens een lichtpuntje te ontdekken?

Tjitske Perdeck

De sluiting van bijna dertig gevangenissen sinds 2013, jarenlange bezuinigingen en langere straffen zijn enkele oorzaken van de toegenomen druk op de detentiecapaciteit. Naast het feit dat straffen minder snel ten uitvoer kunnen worden gelegd en dat bepaalde groepen gedetineerden als noodmaatregel nu enkele weken eerder vrijkomen, heeft overbevolking serieuze gevolgen voor gedetineerden en personeel. Het Europees comité voor de preventie van Foltering (CPT) stelt: “Overbevolking kan een gevangenis veranderen in een menselijk warenhuis en alle inspanningen ondermijnen om het verbod op foltering en andere vormen van mishandeling praktische betekenis te geven.”

Vaker ziek

Zo kan overbevolking in gevangenissen leiden tot een hogere ziektebelasting, hogere zorgkosten en een zwaardere belasting van gezondheidsdiensten in de inrichting. Wanneer meer mensen dicht op elkaar verblijven, kunnen besmettelijke ziektes zich sneller verspreiden. Daar komt bij dat de wachttijden voor medische zorg toenemen doordat er te weinig gevangenismedewerkers zijn om het vervoer van gedetineerden naar medische afspraken te

begeleiden. (Bestaande) aandoeningen kunnen verslechteren door beperkte beweging, stress en gebrekkige toegang tot passende zorg.

Depressies en slaapproblemen

Ook de psychische gevolgen zijn groot. Diverse studies hebben aangetoond dat overbevolking in detentie samenhangt met hogere mate van stress, depressie en slaapproblemen onder gedetineerden. Personeelstekorten leiden ertoe dat gedetineerden meer tijd in hun cel doorbrengen.

Overbevolking kan een gevangenis veranderen in een menselijk warenhuis

Hierdoor neemt het aantal uren zinvolle interactie of dagbesteding af, waardoor frustratie, verveling en eenzaamheid toenemen. Tegelijkertijd ervaren gedetineerden in overbevolkte gevangenissen volgens het CPT vaker een gebrek aan privacy en autonomie, wat alle gevangenen in gevaar brengt.

Broedplaatsen van geweld

Als veel mensen dicht op elkaar

in 't kort

- * Nederland heeft te maken met te volle gevangenissen. Dit artikel schetst de volgende gevolgen:
- * Overvolle gevangenissen leiden tot meer lichamelijke en psychische klachten.
- * Spanningen lopen op. Veiligheid van zowel personeel als gedetineerden komt in het geding.
- * Door personeelstekorten en overplaatsingen is er minder ruimte voor resocialisatie.
- * Medewerkers kampen met hoge werkdruk en uitval.

leven, lopen de spanningen vaak sneller en hoger op. Zeker als dat samengaat met frustratie, stress en verveling als gevolg van langere wachttijden voor basisvoorzieningen en een afname van activiteiten en programma's.

De huidige situatie dwingt beleidsmakers om beter na te denken over duurzame oplossingen

Volgens het CPT zijn ernstig overbevolkte gevangenissen ‘Broedplaatsen van geweld tussen personeel en gevangenen en tussen gevangenen onderling’. Onderbezetting bij het personeel zorgt er daarnaast voor dat er minder formeel en informeel toezicht is, wat het risico op onveilige situaties verder vergroot.

Meer terugval na vrijlating

In overbevolkte gevangenissen ligt de nadruk vaak meer op controle en toezicht dan op betekenisvolle activiteiten met oog op terugkeer in de samenleving. Werk, onderwijs en gedragsinterventies komen onder druk te staan of verdwijnen tijdelijk. Door frequente overplaatsingen worden trajecten halverwege

afgebroken en raken gedetineerden vaker vervreemd van hun familie. De Raad van Europa waarschuwt dat hiermee juist een kernfunctie van detentie, resocialisatie, wordt ondermijnd. Dit alles vergroot het risico op terugval na vrijlating.

Te hoge werkdruk personeel Ook personeelsleden lijden onder de gevolgen van overbevolking in gevangenissen. De werkdruk neemt toe, met het risico op stress, ziekte en uitval, wat de werkdruk voor overige personeelsleden verder vergroot. Die hoge werkdruk zorgt ervoor dat minder maatwerk kan worden geleverd en dat dienstverbanden vaak korter zijn. Kennis en kunde gaan daardoor verloren.

Lichtpuntje

Hoewel overbevolking in Nederlandse gevangenissen een acuut en serieus probleem is, brengt het ook een lichtpuntje met zich mee. De huidige situatie dwingt beleidsmakers om beter na te denken over de oorzaken en over duurzame oplossingen. In lijn met eerdere adviezen van de Raad van Europa maakt de roep om simpelweg gevangenissen bij te bouwen plaats voor gesprekken over alternatieve straffen, proportionaliteit en investeringen in personeel.

RUIM 35 JAAR DESKUNDIGE JURIDISCHE BIJSTAND

ADVOCATENKANTOOR VAN DER BIEZEN

ERVAREN - SCHERP - GEDREVEN - 'OOK PRO-DEO'

Tel: 073 610 20 05, GSM: 06 53 37 07 93

Stationsweg 6, 5211 TW 's-Hertogenbosch, E-mail: info@vanderbiezenadvocaat.nl

‘Het is net alsof je vrij bent’

Ronald Bos

het voormalige pand van de open inrichting De Niendure, op het terrein van de PI Almelo, maar buiten de gevangensismuren, op zo'n 750 meter afstand.

Het begin

geschikt zou zijn. De PI heeft samen met de reclassering een aanvraag bij het ministerie van Justitie en Veiligheid gedaan voor een project dat in 2018 werd goedgekeurd. Ook alle veertien burgemeesters in Twente stemden in met het project en zo kon de voorbereiding in 2019 van start gaan."

*Je kunt naar buiten,
ziet geen muren, er
zitten geen tralies
voor de ramen*

In 2021 is het Huis van Herstel geopend. En vorig jaar juni hebben de gemeenten besloten tot medefinanciering. Hierdoor is het geen tijdelijk project van DJI meer, maar een blijvende voorziening.

Positieve resultaten

Het verblijf in het Huis van Herstel duurt maximaal anderhalf jaar en er zijn al heel wat deelnemers in de maatschappij teruggekeerd. Er is een onderzoek uitgevoerd waarvan eind maart de resultaten verschijnen. "We hebben al gehoord dat het positief is", zegt Talen. "Opvallend is ook dat deelnemers na hun vertrek vaak nog terugkomen om te vertellen hoe het gaat. Als ze gaan trouwen of kinderen krijgen. Of als ze ergens meezitten, om erover te praten of om advies te krijgen. Oud-deelnemers komen ook terug om voorlichting te geven, op vrijwillige basis."

Leven na detentie

Het Huis van Herstel is een plek voor kwetsbare gedetineerden die extra begeleiding en zorg nodig hebben en een voorbereiding op het leven na detentie. Volgens

Talen 'vallen zij vaak buiten de boot'. Het kan bijvoorbeeld gaan om een drank- of drugsprobleem, relatieproblemen of schulden of terugkeer in de maatschappij na lange detentie. De deelnemers zitten in hun laatste fase van hun straf en moeten bereid zijn over hun problemen te praten met een psycholoog en een behandeling, cursus of therapie te volgen. Het Huis van Herstel heeft door de andere opzet veel minder beveiliging en beveiligers nodig, waardoor het ook nog eens goedkoper is. De deelnemers hebben een keer per maand een 'bewonersoverleg' over praktische zaken en als het kan worden familieleden bij de begeleiding en afspraken betrokken. Het Huis van Herstel is mede in overleg met buurtbewoners opgezet. Er is nu incidenteel contact met de burens.

Gewoon naar buiten

Medewerker Wesly geeft een rondleiding door het gebouw, waar tijdens ons bezoek - midden op de dag - bijna geen deelnemers aanwezig zijn. De meesten zijn buiten aan het werk, naar een opleiding, op bezoek of sporten. De kamers en gezamenlijke ruimtes zijn leeg.

- Alle strafzaken
- TBS/PIJ-zaken
- Jeugdstrafzaken
- Zorgmachtiging (Wvggz)

VAN KEULEN & DIRKSZAGER
ADVOCATEN

Tolstraat 125 H
1074 VJ Amsterdam
www.vankeulendirkszager.nl

Mr. Mens
06-23903295

Mr. Dirkszager
06-33003848

Mr. van Keulen
06-40279383

Mr. Kuipers
06-17001658

Mr. de Wit
06-16018526

Huis van Herstel. (Foto's: Ronald Bos)

De kamers lijken qua indeling op cellen, maar tralies ontbreken. De toiletten en wasruimtes zijn ook vrij toegankelijk. De keuken en de eetzaal worden gebruikt door de deelnemers en medewerkers die gezamenlijk koken en eten. Vanuit de PI komen ingrediënten en voor aanvulling kunnen de deelnemers zelf boodschappen doen in de buurt. Om naar buiten te gaan is toestemming nodig en de duur van de afwezigheid wordt tevoren vastgesteld. De kans dat deelnemers wegblijven of te laat terugkomen is vrijwel nihil. Het is in hun eigen belang de afspraken en huisregels na te leven.

Deelnemers hebben een keer per maand ‘bewonersoverleg’ over praktische zaken

Volgens een van de deelnemers zijn er wel problemen die te maken hebben met de zwakke positie die gedetineerden in het algemeen hebben: “Als je vast zit, ben je alles kwijt.” Het gaat dan

om wat een gedetineerde wel en niet kan voor vrijlating. Een woning zoeken, uitkering en bijzondere bijstand aanvragen mogen wel, maar zijn niet eenvoudig. In het Huis van Herstel proberen de mentoren de deelnemers daarbij te helpen, maar de procedures duren volgens de deelnemer nu te lang.

Open deuren
De twee deelnemers vertellen ook over hun toelating tot het Huis van Herstel. Vanaf het moment dat ze van de mogelijkheid hoorden, duurde het drie tot vier maanden. Ze zeggen geen enkele behoefte te hebben er vandoor te gaan, ondanks dat alle deuren open staan. “Daar heb je jezelf alleen maar mee. Bovendien hebben we een enkelband om en vinden ze je toch wel. Dan zou ik mijn straf weer in de PI moeten uitzitten in plaats van hier. Die keuze is gemakkelijk.”
Programmamanager Talen: “Het idee is ook dat de begeleiders naast de deelnemers staan, in plaats van boven hen. We proberen de deelnemers zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid te geven.

OVER HET HUIS VAN HERSTEL TWENTE

In Almelo staat het Huis van Herstel Twente. Hierin werken de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de reclassering (3RO) en de veertien Twentse gemeenten samen. In het Huis van Herstel kunnen Twentse mannen met complexe problematiek in de laatste fase van hun detentie toewerken naar een succesvolle terugkeer in de samenleving. Ze moeten een binding met Twente hebben. In het Huis van Herstel krijgen ze zorg en begeleiding op maat; die krijgen zij niet in een reguliere penitentiaire inrichting.

Huis van Herstel Twente is voor jou als jij:

- Na je detentie in Twente gaat wonen;
- Wilt stoppen met het plegen van delicten;
- Jouw problemen wilt oplossen;
- Gemotiveerd bent om te werken aan jezelf en je doelen.

Als ze bijvoorbeeld een akkefietje hebben, duiken de begeleiders er niet meteen op. Ze observeren wat er gebeurt. In bijna alle gevallen lossen de deelnemers het zelf op. In de PI maakt de omgeving dat er bij conflicten onmiddellijk op een pieper wordt gedrukt en ontstaat er veel onrust. Onze aanpak is veel veiliger voor de deelnemers.”

We proberen deelnemers zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid te geven

Talen vindt het prachtig dat het oorspronkelijke idee van samenwerking met deelnemers en medewerkers is uitgegroeid tot een bestaande vorm van kleinschalige detentievoorziening en hoopt dat het andere PI's inspireert om ook Huizen van Herstel op te zetten.

LAAT JE ADVOCAAAT JE ZITTEN?

Heb je het gevoel dat je advocaat niet alles voor je uit de kast haalt? Heb je geen vertrouwen in je proces? Neem dan contact op met Van Asselt & Broere Strafrechtadvocaten. We staan je bij met maximale inspanning.

ABSTRAFRECHT.NL / STRAFZAKEN / PRO DEO
+31 (0)165 743 743 / OVERPLAATSINGEN

mr. H. van Asselt
asselt@abstrafrecht.nl
lid NVSA

mr. M. Broere
broere@abstrafrecht.nl
06 57 99 60 46

mr. T. Roggenkamp
roggenkamp@abstrafrecht.nl
06 19 67 95 88

mr. J. Rokx
roxx@abstrafrecht.nl
06 48 63 24 50

VAN ASSELT & BROERE
STRAFRECHTADVOCATEN

Balans in straf- en familierecht niet eenvoudig

Niet elke slechte relatie is een geval van intieme terreur

Zware begrippen als intieme terreur of onveiligheid moeten niet te snel worden gebruikt. Als het strafrecht wordt ingezet als verlengstuk van een vechtscheiding of een verstoorde relatie, kan dat onherstelbare schade veroorzaken. Dit kan 'ouderverstoting' tot gevolg hebben. Niet elke slechte relatie is een geval van intieme terreur, stellen advocaten Justin Kötter en Lucca de Jager. Zij geven een kijkje op de moeilijke balans binnen het straf- en familierecht. Ook vertellen ze wat je kunt doen als ouderverstoting dreigt.

Justin Kötter en Lucca de Jager

De afgelopen jaren is er in Nederland steeds meer aandacht gekomen voor begrippen als intieme terreur en femicide. Deze termen komen inmiddels veelvuldig voor in het strafrecht, het familierecht, de media en in gesprekken met hulpverleners. De boodschap is duidelijk: geweld binnen relaties moet serieus worden genomen en zo vroeg mogelijk worden gestopt. Dat is ook nodig. In Nederland worden gemiddeld ruim twintig vrouwen per jaar om het leven gebracht. In ongeveer de helft van deze gevallen is de dader een (ex-)partner. Partnergeweld komt daarbij twee keer zo vaak voor van mannen tegen vrouwen als andersom. Deze cijfers zijn al jaren relatief stabiel, wat laat zien dat het probleem hardnekkig is. Het gaat dus niet om uitzonderingen, maar om een structureel maatschappelijk probleem. Juist daarom heeft de Nederlandse overheid zich, onder andere via het Verdrag van Istanboel, verplicht om geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te voorkomen, slachtoffers te beschermen en daders te vervolgen.

Getraind op signalen

Medewerkers van instanties als Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland en het Openbaar Ministerie worden getraind om signalen van huiselijk geweld te herkennen. Daarbij gaat het niet alleen om fysiek geweld, maar ook om minder zichtbare vormen van controle, zoals financiële afhankelijkheid, sociale isolatie, dreiging en intimidatie. In theorie is het doel helder: slachtoffers beschermen en kinderen veilig laten opgroeien. Toch blijkt in de praktijk dat dit niet altijd goed uitpakt. De internationale toezichthouder GREVIO stelde in 2025 opnieuw vast dat Nederland nog steeds niet volledig voldoet aan het Verdrag van Istanboel. Rechters en instanties kijken volgens GREVIO te vaak naar huiselijk geweld als een conflict tussen twee gelijkwaardige partijen, terwijl er in werkelijkheid vaak sprake is van machtsongelijkheid en slachtofferschap. Dat is een serieus probleem, omdat onderschatting van geweld levens kan kosten.

Ouderverstoting

Maar er is ook een andere kant van het verhaal, die de laatste tijd minder aandacht krijgt. In

complexe scheidingen komt het geregeld voor dat de ene ouder de andere ouder in een kwaad daglicht zet. Soms gebeurt dat bewust, soms uit angst of boosheid. Het kind neemt dit negatieve beeld over, waardoor het contact met de andere ouder steeds moeilijker wordt of zelfs volledig verdwijnt. Dit wordt ouderverstoting genoemd.

Het is cruciaal dat professionals oog hebben voor het individuele verhaal achter elke zaak

Hoewel dit enkele jaren geleden een veelbesproken onderwerp was, lijkt het inmiddels naar de achtergrond te zijn verdwenen, terwijl het onverminderd relevant blijft. In de meest schrijnende gevallen heeft een ouder jarenlang geen contact meer met zijn of haar kind, zonder dat daar objectief vastgestelde veiligheidsrisico's aan ten grondslag liggen.

Onveilig gedrag

In de praktijk zien we bijvoorbeeld situaties waarin een ouder wordt beschuldigd van 'onveilig' gedrag, terwijl het in

feite gaat om oude relatieconflicten of een eenmalig incident uit het verleden. Dat ene incident wordt dan steeds opnieuw aangehaald, ook al is de situatie inmiddels veranderd en is er geen sprake meer van actueel gevaar. Voor de ouder die wordt beschuldigd – en vaak ook voor het kind – kunnen de gevolgen enorm zijn. Zo speelde er een zaak waarbij de man veelvuldig beschuldigd werd van seksuele handelingen bij zijn kind en het structureel verwaarlozen van het kind. Na jarenlange contactbeperking bleken deze beschuldigingen onjuist. Inmiddels was het kind afgestoten van de vader. Dit heeft onherstelbare impact op de hechtingsrelatie gehad.

WAT IS IN IEDER GEVAL VAN BELANG:

- Wees eerlijk naar jezelf over je eigen gedrag.
- Laat aan je netwerk en hulpverleners zien dat je begrijpt wat veiligheid inhoudt en wat daarvoor nodig is.
- Blijf focussen op het belang van je kind.
- Werk mee aan hulpverlening.
- Vermijd situaties waarin escalatie op de loer ligt.
- Doe je verhaal.

Grondige analyse

Rechters, hulpverleners en advocaten komen voor een lastig spanningsveld te staan. Aan de ene kant moet geweld altijd serieus worden genomen. Aan de andere kant moet worden voorkomen dat zware begrippen als intieme terreur of onveiligheid te snel worden gebruikt, met ouderverstoting als mogelijk gevolg. Dit vraagt om een grondige analyse van patronen, context en proportionaliteit. Ook in het strafrecht speelt dit dilemma. Een aangifte van mishandeling of bedreiging binnen een relatie moet terecht serieus worden onderzocht. Maar wanneer het strafrecht wordt ingezet als verlengstuk van een vechtscheiding of een verstoorde relatie, kan dat onherstelbare schade veroorzaken. Niet elke slechte relatie is een geval van intieme terreur. Soms is er sprake van miscommunicatie, wederzijdse frustratie of een geëscaleerd conflict, zonder dat sprake is van structurele dwang of controle.

Veiligheidsrisico beoordelen

Vooraf wanneer ouders uit elkaar gaan, is de kernvraag: is het voor de toekomst veilig en verantwoord dat partijen vorm

Z/Q
VAN ZON & QUINT
ADVOCATEN

Zowel binnen als buiten de rechtszaal, van Groningen tot Maastricht, schuwen wij niet de juridische strijd aan te gaan en maken daarbij maximaal gebruik van alle mogelijkheden die de wet ons biedt.

- ook "pro deo" -

Wij behandelen alle soorten zaken van politierechter tot meervoudige kamer. In het bijzonder hebben wij ons gespecialiseerd in:

- Cybercrime;
- Encrochat/Sky/Anom;
- Georganiseerde (drugs)criminaliteit;
- Advisering bij procesafspraken;
- Gewelds-/levensdelicten;
- Beklagzaken/detentie(fasering).

BEL GRATIS 24/7 BEREIKBAAR

Yannick Quint 06 57 68 35 75
Peter van Zon 06 57 68 35 96
Grace (kantoor) 040 720 02 08
E-mail info@vanzonquint.nl

geven aan de opvoeding van de kinderen? Oude gebeurtenissen kunnen daarbij relevant zijn, maar zijn dat niet automatisch. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de situatie escalierend was zolang beide partijen samenwoonden, terwijl het risico na de scheiding aanzienlijk is afgenomen. Professionals moeten daarom steeds opnieuw beoordelen of eerdere gebeurtenissen vandaag de dag nog een veiligheidsrisico vormen. Bescherming tegen intieme terreur en het voorkomen van ouderverstoting zijn beide van groot belang. In beide situaties zijn de gevolgen vaak onomkeerbaar. Levens raken ontwricht, kinderen verliezen ouders en het vertrouwen in volwassenen raakt beschadigd. Daarom is het cruciaal dat professionals niet werken met standaardlabels, maar oog hebben voor het individuele verhaal achter elke zaak.

Het onderscheid tussen echte onveiligheid en een geëscaleerd conflict is dus cruciaal. Voor bescherming van slachtoffers, maar ook voor het voorkomen dat ouders en kinderen onterecht en blijvend van elkaar worden gescheiden. Juist door zelf verantwoordelijkheid te nemen, helder te blijven en je eigen verhaal te vertellen, vergroot je de kans dat er recht wordt gedaan aan jou en aan de mensen om je heen.

Mr. Justin Kötter en mr. Lucca de Jager zijn werkzaam bij Kötter L'Homme Plasman Advocaten

in 't kort

- * In Nederland worden gemiddeld ruim 20 vrouwen per jaar om het leven gebracht
- * Bescherming tegen intieme terreur en het voorkomen van ouderverstoting zijn van groot belang.
- * Soms is er echter sprake van miscommunicatie, wederzijdse frustratie of een geëscaleerd conflict.
- * Onderscheid tussen echte onveiligheid en een geëscaleerd conflict is cruciaal om ouderverstoting te voorkomen.

De paradox van het zwijgen

Wie beschermt gedetineerden tegen pestgedrag en intimidatie?

Voor wie achter de muren verblijft, is de celdeur niet de enige grens. Er is een tweede, onzichtbare muur: die van woord tegen woord. In de afgelopen maanden heb ik als onderzoeksjournalist diep in de wereld van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gegraven. Ik heb gesproken met (oud-)gedetineerden, gekeken naar de cijfers van de Nationale ombudsman en de uitspraken van de hoogste rechters (RSJ) geanalyseerd. De conclusie is even pijnlijk als herkenbaar voor iedereen die nu op een afdeling verblijft: de rechtsbescherming tegen pestgedrag en intimidatie is in Nederland op papier prachtig, maar in de praktijk vaak een dode letter.

Ger van der Veen

Als ik de Nationale ombudsman vraag naar de toename van pestgedrag – vaak een gevolg van oplopende werkdruk en personeelstekorten – krijg ik een formeel antwoord: “Wij zien het niet in onze cijfers.” Het is de grote paradox van detentie. De ombudsman ontvangt slechts een handjevol klachten per jaar over bejegening. Voor de buitenwereld lijkt het dan alsof alles goed gaat. Het lage aantal klachten is echter geen bewijs van een goed klimaat in de PI's; het kan ook een teken zijn dat er angst heerst om klachten in te dienen. Want in een positie van totale afhankelijkheid,

zoals in detentie, is klagen risicovol. Wie klaagt over die ene bewaarder die zijn macht misbruikt, moet diezelfde avond door diezelfde bewaarder worden ingesloten. De vrees voor represailles – het verlies van privileges, een slechte rapportage of een overplaatsing – zorgt ervoor dat de lippen vaak op elkaar blijven.

Juridische doolhof

Als je dan toch de moed vindt om te klagen over bejegening of pestgedrag, kom je terecht in een juridisch doolhof dat ontworpen lijkt om dood te lopen. De maandcommissaris, die namens de Commissie van Toezicht (CVT) naar je

verhaal luistert, zit vaak maandelijks aan de overlegtafel met de directeur van de inrichting. Het Europees Comité voor de Preventie van Foltering (CPT) waarschuwt hier al jaren voor: hoe kan een toezichthouder echt onafhankelijk zijn als hij te nauw verweven is met het management van de gevangenis? En dan is er de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), bij wie je als gedetineerde in beroep kunt gaan als je bij de beklagcommissie bot hebt gevangen. In talrijke uitspraken zien we hetzelfde patroon. Omdat ergens geen camera's hingen of omdat getuigen niet werden gehoord, oordeelt de RSJ: “De lezingen lopen uiteen, de klacht is niet aannemelijk geworden.” In de rechtszaal weegt het woord van een bewaarder in de praktijk nog steeds zwaarder dan dat van een justitiabele. Het is een één-tegen-één, als gedetineerde win je bijna nooit.

Muren doorbreken

Hoe lossen we dit op? Hoe doorbreken we die muur van ‘het verhaal van de gedetineerde is niet aannemelijk geworden’?

VERVOLG OP PAGINA 11

Hilkens
Advocaten

Wil je naar huis?

Mr. Rick Engwegen

- strafrecht
- jeugd(straf)recht
- personen- en familierecht

T 0475 485 080 • M 06 10 71 93 62

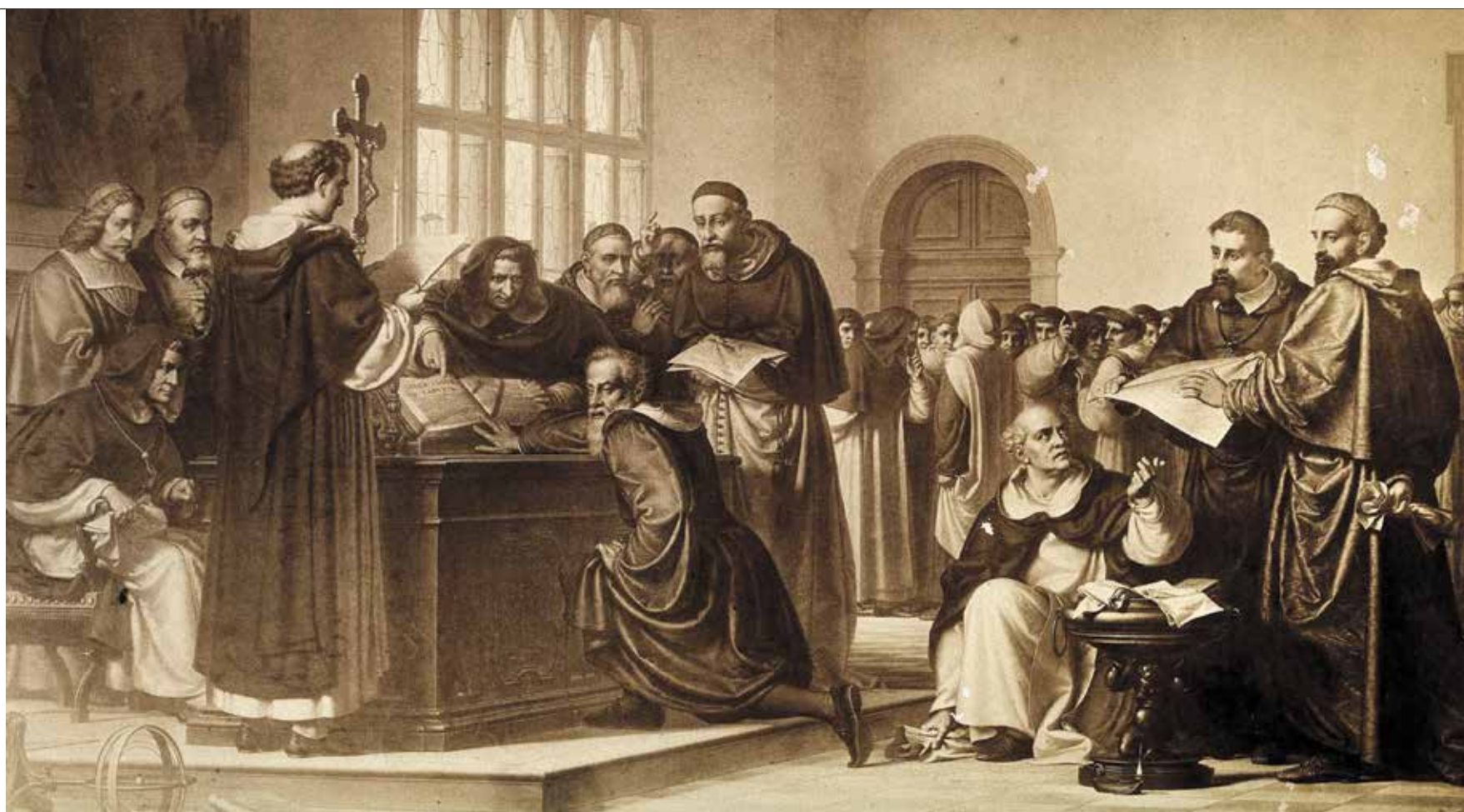
hilkens.nl

Bereikbaar | Vindingrijk | Daadkrachtig

DEKENS & AYTEMUR
STRAFRECHTADVOCATEN

Weteringschans 108A
1017 XS Amsterdam
www.dacrime.nl
info@dacrime.nl
+31 (0)20 210 32 32
Dekens: 06 2139 7793
Aytemur: 06 3364 9758

Galileo Galilei tijdens zijn proces (Beeld: <https://wellcomecollection.org/works/czs48peb>)

Nederland stoutste jongetje van de klas in Europa

Tijd voor afscheid van de restanten van de inquisitie in het strafproces

Bij verdachten komt niet zelden de vraag op: en ik dan? Hoe zit het met mijn rechten? Natuurlijk heeft een verdachte die rechten, maar die vallen in het niet bij wat in sommige landen gebruikelijk is. Volgens historicus Armand Sağ heeft dat alles te maken met de restanten van de inquisitie in ons rechtssysteem.

Armand Sağ

Het nieuwe jaar werd ingeluid met massale, landelijke vuurwerk-aanvallen op politieagenten. Deze hinderlagen waren zo goed georganiseerd dat de NOS sprak van 'hinderlagen met vuurwerkmitrailleurs' en een 'crimineel netwerk achter vuurwerkmitrailleurs'. Dat deze aanvallen werden uitgevoerd door groepen jongeren van allerlei afkomst en uit alle lagen van de samenleving, gaf aan dat de negativiteit tegen de Nederlandse politie breed wordt

gedragen. Het Parool verhaalt dat onder Nederlanders een 'systeemhaat' heerst die vooral is gericht tegen politie en justitie. In zijn boek *Als de rechtsstaat faalt. Wat onrecht met de burger doet* probeert de bekende advocaat Geert-Jan Knoops dit te verklaren door een historische link te leggen met de inquisitie. De inquisitie is een praktijk uit de middeleeuwen. De kerk richtte een rechtbank op om joden, moslims, ketters en andere niet-christenen te vervolgen. De

rechtbank kreeg verregaande controle over de processen, zelfs om ogenschijnlijk onmogelijke beschuldigingen te bewijzen zoals tijdens de heksenjacht. Mensenrechten delfden het onderspit. Het was belangrijker de schuld aan te tonen dan onschuldigen te beschermen tegen onrecht.

Overblijfselen van de inquisitie

Er zijn nog altijd wetten en regels die hiervan een overblijfsel zijn, die gericht zijn op de handhaving van de macht van justitie en niet op mensenrechten. Een van de eerste voorbeelden stamt uit het jaar 1243, toen de toenmalige paus Innocentius IV besloot dat marteling toegestaan was zonder verdere consequenties, toezicht, of controles. Vanaf dat moment

vormde de rechtbank, of inquisitie, een nietsontziende en onaan-tastbare instantie met een ontzagwekkende en enorme macht over het volk. De inquisitie kon ieder individu naar eigen willekeur oppakken en martelen om hem of haar een door de aanklagers verzonden beschuldiging te laten bekennen.

Opstelling rechtszaal onderstreept ongelijkheid tussen verdachte en justitie

Natuurlijk is er in de tussentijd veel ten goede veranderd, maar het onderliggende principe is in Nederland nooit verdwenen. Dat

is een groot verschil met landen waar geen inquisitie heeft bestaan. Denk aan de Verenigde Staten die pas in de achttiende eeuw werden opgericht en dus de middeleeuwse inquisitie niet hebben meegemaakt. Hetzelfde zie je terug in Turkije, dat als nazaat van het Ottomaanse rijk een andere historische achtergrond heeft, zonder pauselijke onderdrukking en de inzet van de inquisitie. Onafhankelijk onderzoek laat voor beide landen zien dat het vertrouwen in politie en justitie er groter is dan in Nederland.

Jury

De Verenigde Staten kennen jury-rechtspraak (net als België, Frankrijk en Engeland), die vaak tot een unaniem oordeel van schuldig of onschuldig moet

KNOESTER VAN DER HUT & KWINT

A D V O C A T E N

“Door professionals verkozen tot **beste** strafrechtkantoor van Zuid Holland”.

Specialisten strafrecht met een bijzondere deskundigheid op het gebied van TBS, zowel voor personen die nog verdachte zijn of die reeds TBS hebben.

Telefoon 070 20 59 160

komen. Als ook maar één jurylid niet overtuigd is van de schuld van een verdachte, zal die worden vrijgesproken vanwege het uitgangspunt 'liever tien schuldige daders vrijspreken, dan één onschuldig persoon vastzetten'. Deze zogenoemde Blackstone's Ratio ontbreekt in Nederland.

Beperkte mogelijkheden voor verdachten om getuigen op te roepen

Volgens rechtsfilosoof Ton Derksen is dat ook de reden waarom het zo vaak fout gaat. In zijn boek *Het OM in de fout: 94 structurele missers* geeft Derksen een overzicht van 94 blunders van het openbaar ministerie (OM) in krap vier jaar tijd; oftewel elke twee weken één. Het meest schrijnende voorbeeld is uiteraard dat van de recent overleden verpleegkundige Lucia de Berk (1961-2025), die tot levenslang werd veroordeeld terwijl niemand was vermoord.

Onschuld bewijzen

Een verklaring voor de justitiële missers is dat het Nederlandse strafprocesrecht bepaalt dat het OM en de rechter samen de actieve leiding hebben in het proces, waardoor de rechten van de verdachte om zijn onschuld te bewijzen ondergeschikt raken. Deze samenwerking valt onder de noemer 'magistraat', waarbij de officier van justitie (OvJ) een 'staande' magistraat is en de rechter een 'zittende'. Beiden volgen vrijwel exact dezelfde opleiding (RiO en OIO) en wisselen soms zelfs van rol gedurende hun carrière. Veelzeggend is dat in veel andere landen het woord voor rechter en scheidsrechter identiek is, maar in Nederland niet. En hier zijn de rechter en de OvJ ook nog eens collega-magistraten. Dit alles is verankerd in het Wetboek van Strafvordering uit 1926, dat inmiddels sterk achterhaald is en op onderdelen al

meermaals door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is bestempeld als een grove schending van de mensenrechten door het ontbreken van de meest basale punten, zoals een borgsom en verplichting tot uitleg bij een vonnis. Ook het toelaten van alle onderzoekswensen van een verdachte is niet wettelijk verankerd. Een-tweetjes tussen rechter en het OM leiden er eveneens toe dat het procesdossier meermaals heen en weer gaat tussen de twee (zoals bij de voorgeleiding bij de rechter-commissaris), voordat de verdachte ook maar inzage krijgt. Ergens tegen het einde 'mag' de verdachte dan onderzoekswensen indienen die zijn onschuld moeten aantonen, maar tegen die tijd is het eenzijdige dossier al zo vaak gelezen door de rechter, dat die zich in het ergste geval al een oordeel heeft gevormd.

Zaalopstelling

De eensgezindheid tussen de officier en de rechter is dermate ingebed in het Nederlandse rechtssysteem dat ze ook bij de zittingszaalopstelling is te zien: zowel de officier als de rechter zitten op een verhoging, in identieke kledij en als één front tegenover de verdachte: de officier en de rechter(s) zitten naast elkaar en pal tegenover de verdachte met zijn advocaat. Zo wordt de indruk gewekt dat de verdachte geen gelijkwaardige procespartij is, maar slechts het object van een onderzoek waarin hij gestript is van al zijn rechten. In de praktijk is dat op onderdelen ook het geval. Zo mag de verdachte geen vragen stellen aan de OvJ, krijgt de advocaat beperkte spreektijd en is de inhoudelijk zitting vooral gebaseerd op het (eenzijdig) samengestelde procesdossier.

Nederland verliest 67 procent van zaken over eerlijk proces bij Europees Hof

Tevens kan een verdachte niet in hoger beroep tegen zijn voorlopige hechtenis, maar het OM wel

als die wordt afgewezen. Het komt ook voor dat er simpelweg een nieuw maar identiek bevel tot aanhouding wordt uitgevaardigd door de officier, wat onomstotelijk misbruik van bevoegdheden is door het OM.

Getuigen

Naast deze voordelige positie voor het OM, heeft de rechter het recht om te bepalen welke getuigen relevant zijn voor de verdachte. Zo werd het verzoek van een verdachte afgewezen. Hij werd verdacht van valsheid in geschrifte namens drie ambtenaren. De drie ambtenaren stelden dat er sprake was van een misverstand en geen valsheid in geschrifte. Toch werd de onderzoekswens van de verdachte om die drie ambtenaren onder eed te verhoren door de rechter afgewezen. Ook hiertegen kan een verdachte niet in hoger beroep en is de enige uitweg om Nederland voor de rechter te dagen met een beroep op Artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens: het recht op een eerlijk proces. Nederland verloor in 2017 maar liefst 67 procent van de rechtszaken hierover en staat bij het Europees Hof bekend als het stoute jongetje van de klas. Dit werd in mei 2025 nogmaals bevestigd door een recente uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, waarin Nederland werd veroordeeld omdat Nederlandse rechters niet (of nauwelijks) aan belangenafweging en informatievergarig doen bij het nemen van hun rechterlijke beslissingen. Toch weigert Nederland enige verbetering. Zoals advocaat Knoops stelt, moet er dan ook nog veel veranderen in het Nederlandse rechtssysteem om fundamentele mensenrechten te kunnen handhaven.

Armand Sağ (1984) is van huis uit historicus en was jarenlang gedetineerd. Hij benutte die periode door psychologie, rechten en filosofie te studeren. Hij deelt nu zijn bevindingen over het justitieel stelsel in Nederland en voorziet lotgenoten van (sociaaljuridisch) advies.

VERVOLG VAN PAGINA 9

De oplossing ligt niet in nog meer dikke wetboeken, maar in een fundamentele verandering van de structuur. Ten eerste moet er een echte, onafhankelijke vrouwenspersoon komen. Iemand die niet bij de CvT hoort en niet met de directeur luncht, maar die van buitenaf de inrichting binnenkomt. Een functionaris die naast de gedetineerde staat, bewijs helpt veilig te stellen en bescherming biedt tegen represailles. Verder is er een belangrijke taak weggelegd voor de Nationale ombudsman. Het kan toch niet zo zijn dat deze hoeder van de mensenrechten wacht tot de klachten op zijn bureau vallen? Zou deze onafhankelijke toezichthouder, benoemd door de Tweede Kamer, niet weten dat de drempel om te klagen binnen de PI's hoog is? Waarom doet de ombudsman vragen hierover af met een formeel antwoord?

Het lage aantal klachten is geen bewijs van een goed klimaat in de PI's

De Bonjo ontdekte ook dat een CvT niets had geregeld om klachten van niet-gedetineerden te behandelen. Er ontbrak een procesreglement. Zo kon een vrouwenspersoon die geweigerd was op een beklagzitting in eerste instantie geen klacht indienen bij de CvT. Ten aanzien van het ontbreken van het procesreglement bleef het van de kant van de ombudsman bij 'we zullen dit bespreken'. Het is echter tijd voor dit instituut om proactief onderzoek te doen naar de cultuur op afdelingen van de PI's en tbs-instellingen, zoals het CPT ook adviseert. Ga op werkbezoek, praat met gedetineerden over pestgedrag en intimidatie (zonder luistervinkjes uiteraard).

Voor wie wacht op antwoord
Voor gedetineerden die wachten

op antwoord op een klacht, die zich ongehoord voelen of die de moed hebben opgegeven: jullie signalen vormen de basis van dit onderzoek. De strijd voor een eerlijk klachtrecht is geen strijd voor 'extraatjes', maar voor de menselijke waardigheid die in artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is vastgelegd.

Rechtvaardigheid stopt niet bij de gevangenispoort

Het systeem van 'woord tegen woord' houdt stand zolang de buitenwereld niet meekijkt. Door de rolverstrengeling bloot te leggen – van de maandcommissarissen, de bewijsnood bij de RSJ en de passiviteit van de toezichthouders – gaan de gordijnen open. De zoektocht naar een rechtvaardiger detentierecht is in volle gang. Het doel is een systeem waarin een klacht over pestgedrag niet langer een risico is, maar een recht dat serieus wordt genomen. Want rechtvaardigheid stopt niet bij de gevangenispoort; ze begint daar pas echt te tellen.

Ger van der Veen is onderzoeksjournalist en redacteur van de Bonjo

in 't kort

- * Klachten over pestgedrag en intimidatie in detentie blijven vaak achterwege uit angst voor represailles.
- * Klagen? Dan loopt een gedetineerde kans in een juridisch doolhof terecht te komen.
- * Structurele verandering is nodig voor echte rechtsbescherming en menselijke waardigheid in de PI.

'Scherp en Doordringend'

Mr. MARTIN IWEMA

Strafrecht en Detentierecht
ook pro deo - overal in het land

tel: 06 4640 5371
mail: iwema@fiadvocaten.nl

FeinerIwema Advocaten
Westersingel 50 B
3014 GV Rotterdam

ADVOCaat DETENTIERECHT
MET LANDELIJKE PRAKTIJK

Rapport
Ordemaatregel
Promoveren/degraderen
Bezoek zonder Toezicht
Urinecontrole
Plaatsing in afzondering
Fasering
Verlof
Overplaatsing
Commissie van Toezicht
RSJ

Bel bij vragen vrijblijvend op
telefoonnummer 043 799 9062

mr. R.J. Kool, advocaat

Geert Corstens, oud-voorzitter van de Hoge Raad

‘Het recht moet een centrale plaats hebben bij de overheid’

Geert Corstens was de voorzitter van het hoogste rechtscollege van het land, de Hoge Raad. Hij is inmiddels met pensioen en schreef een boek over een onderwerp dat hem aan het hart gaat: de rechtsstaat. De Bonjo ging met hem in gesprek over leiders die het verkeerde voorbeeld geven, het luisterend oor van de rechter en het belang van vergeving van de dader. “Harder straffen, is niet beter.”

Jaap Brandligt

Geert Corstens

Het kijkt alweer lichtjaren geleden dat PVV, VVD, NSC en BBB elkaar niet trouwden als het op de rechtsstaat aankomt. Pieter Omtzigt van het toen nog bestaande NSC zag voor zich dat Geert Wilders slordig om zou springen met de rechtsstaat. Dus kwam er een afspraak dat de rechtsstaat zou worden gewaarborgd. Er kwam een rechtsstaatverklaring. De rest is geschiedenis.

Het voortbestaan van de rechtsstaat is een thema dat breed speelt in onze samenleving. De Amsterdamse toga-driehoek (hoofdofficier van justitie, president van de rechtbank en deken van de Orde van Advocaten) maakt zich grote zorgen over de toekomst van de rechtsstaat, zegt de driehoek in een verklaring. Rechters worden belaagd, rechterlijke uitspraken worden door burgers in twijfel getrokken en de rechter zou te veel op de stoel van de politiek zitten. Dat dalende vertrouwen is een gevaar voor het voortbestaan van de rechtsstaat, schrijven ze. Aanvallen op politieagenten, zoals in de recente oudejaarsnacht, het bedreigen van burgemeesters en andere hoeders van de rechtsstaat, het baart allemaal zorgen.

Op de zitting kunnen rechters goed luisteren

Toen Geert Corstens in 2023 het boek *Onze rechtsstaat. Strijdbaar en weerbaarder* publiceerde, lag het voor de hand met hem in gesprek te gaan over juist die stand van zaken. Dit temeer omdat Bonjo nogal eens te horen krijgt van gedetineerden dat de rechtsstaat hen in hun ogen – door het gedrag van rechters en het openbaar ministerie – tekort heeft gedaan. Lang niet altijd terecht, maar het lijkt een soort veenbrand die slecht te blussen is. Wat gaat er niet goed? En wat wel? Hoe kan of moet het anders en beter? Wat speelt er zoal in onze samenleving dat er zo veel onvrede aan de oppervlakte, en dus nog veel meer daaronder, aanwezig is? Moeten we ons echt zorgen maken?

Afijn, op dus naar Geert Corstens. Naar Arnhem, waar we op zijn werkkamer samen het thema verkenden. Corstens is begonnen als officier van justitie in Arnhem en werd vervolgens hoogleraar strafrecht in Nijmegen. Hij is geëindigd als president van de Hoge Raad. Hij was van 1995 tot 2014 lid van die raad, de laatste zes jaar als voorzitter. Een man dus met gezag.

Centrale plaats

Tja, de rechtsstaat. Corstens: “Het recht moet een centrale plaats hebben bij de overheid.” Dat betekent ‘dat iedereen op dezelfde manier eraan onderworpen is, dat eenieder gelijk wordt behandeld, dat er evenwicht is tussen de wetgevende en de uitvoerende macht, dat de rechten van burgers worden erkend, dat er toegang is tot onafhankelijke rechters’. Dat klinkt – en is – allemaal heel abstract. Maar wat heb je als gewoon burger aan deze omschrijving? Corstens heeft voorbeelden aan de hand waarvan hij zichtbaar maakt hoe het verkeerd kan uitpakken. Voormalig minister Grapperhaus van Justitie die meende dat in coronatijd het verbod op samenkomst van grotere groepen niet voor hem gold. En

Netanyahu die zich niks aantrekt van de rechtsorde in de wereld. “Autocratische leiders”, noemt hij ze. Daar zijn er meer van. Je vindt ze in Polen, Tsjechië en Hongarije. Ook Trump is een voorbeeld. Het roept de vraag op of we in Nederland ook voor hen moeten vrezen. “Vooralsnog niet.”

Goed luisteren

En hoe zit het met de rechters? Waarborgen die de rechtsstaat? Is de aanval van extreemrechts op de rechterlijke macht geen bedreiging? Corstens is over de kwaliteit van rechters niet pessimistisch. “Rechters zijn integer, onafhankelijk, onpartijdig.” En: “Ze kunnen op de zitting goed luisteren.” Dat neemt niet weg dat er wel druk op de kwaliteit van de rechters staat. Krijgen ze voldoende middelen? Zijn er voldoende geschikte mensen te vinden? Dat wringt in de huidige politieke context nog wel eens, concluderen we. Op de vraag of rechters voldoende ‘van de straat’ zijn, toont Corstens geen twijfels. In Nederland wordt zonder aanzien des persoons recht gesproken en uitgevoerd. De aanval van fractievoorzitter Van der Plas van de BBB op de Raad van State – die volgens

haar politiek gekleurd zou zijn – is dan ook huiveringwekkend, zegt hij.

Vergeving

Dan brengt Corstens het begrip vergeving in het gesprek. Een belangrijk moment. In zijn boek verbindt hij de begrippen dialoog, verbondenheid, saamhorigheid en vergeving met elkaar. Hij wil zo groot mogelijke individuele vrijheid verenigen met de wens op te komen voor het welzijn van de individuele burger. Dat brengt met zich mee dat in oude sociologische termen de gemeenschap een centralere plaats krijgt. Niet het recht van de sterkste, maar het belang van eenieder. Hij noemt het een oud ideaal.

Rechters zijn integer, onafhankelijk, onpartijdig

Gedragen door de sociaal-democratie, maar ook door christelijk-evangelisch denken. Daarmee beweegt hij zich weg van ‘ieder voor zich’, de neoliberale wind die de laatste jaren waaide. Hij haalt in zijn boek Maurits Barendrecht aan die over de vernieuwing van de rechtspraak

in 't kort

- * De Bonjo sprak met oud-voorzitter van de Hoge Raad Geert Corstens. In dit interview stelt hij onder meer:
- * Het recht moet centraal staan bij de overheid en moet voor iedereen gelijk zijn.
- * Rechters zijn integer, onafhankelijk en luisteren goed, ondanks maatschappelijke druk.
- * Harder straffen is niet beter; vergeving en dialoog zijn essentieel voor de rechtsstaat.

schreef: je kunt je ‘afvragen of we wel het belang van de in de rechtsstrijd betrokkenen (voldoende) erkennen en of we niet meer moeten groeien naar een model van verzoening en vergeving’. Corstens noemt als voorbeeld de weduwe van Gerrit Jan Heijn, die ‘geen punt zette, maar een komma’. Je maakt je als slachtoffer los van de wraak. In Bonjo-kringen kennen we allemaal Jacques Beemsterboer en zijn vrouw en dochter die contact zochten, en kregen, met de moordenaar van hun andere dochter en zus. Dat brengt ons ook kort op de trend om het slachtoffer een grotere rol in de rechtszaal te geven. Costens daarover: “Je moet ermee oppassen.”

Versobering
Natuurlijk kwamen we ook te spreken over de humaniteit in het strafrecht en met name de verso-bering in de bajesen, waardoor straffen soms harder uitpakken dan rechters hebben bedoeld. “Harder straffen, is niet beter.” Daar waren we het snel over eens. Corstens verwijst naar de overleden hoogleraar Wagenaar, die al jaren geleden duidelijk maakte dat en waarom het nodige misloopt in het strafrechtelijk apparaat. In zijn laatste boek, *Broddelwerk*, bereikt hij een *allegro fortissimo* in zijn jarenlange klaagzang.

Versobering van de bajes?
Daarover gaat de rechter niet

Er zou bij politie, openbaar ministerie en rechterlijke macht niet alleen sprake zijn van structurele tekortkomingen, maar zelfs van opzet gericht op broddelwerk. Zover gaat Corstens niet, maar hij deelt wel de mening van Wagenaar dat alleen straffen de wereld niet beter maakt. Over de versobering van de bajesen heeft de rechter geen mening. Of misschien ook wel, want ‘daarover gaat een rechter niet.’ Daar houdt hij in zijn strafmaat ook geen rekening mee. Bovendien voert de rechter de wetten uit die het politieke gezag vaststelt. Ook als lid van de Hoge Raad ‘had je de wet te respecteren’. Voor zover er kanttekeningen bij de wet te maken waren en zijn, komt dat terecht in de jaarverslagen. Het is de bedoeling dat de wetmakers daarvan kennisnemen en er iets mee doen. Een heel indirecte weg dus, maar gegeven de verschillende rollen van wetgever en uitvoerder is er geen andere keuze.

Geert Corstens

Wachten op tbs-behandeling

Hoe Maria standhoudt in de PI

Zit Maria onterecht vast? Jaap Brandligt verdiepte zich in haar zaak en houdt nog altijd contact met haar. Maria schreef hem onlangs hoe het met haar gaat in de PI, waar ze wacht op een plek in een tbs-instelling.

Jaap Brandligt

Het aardige van de Bonjo is dat je (ik dus) met veel in aanraking komt. Er komen allerlei brieven van gedetineerden, achterblijvers en slachtoffers binnen. Gedetineerden zijn de daders. En ja, ik heb geleerd dat bijna iedereen onschuldig in de bajes zit. Dat neem ik vaak met een korreltje zout. Ondanks dat ik weet dat wetenschapsfilosoof Ton Derksen schrijft over ‘94 structurele missers’ bij het Openbaar Ministerie. Te velen zitten volgens hem ‘onschuldig’ vast. Op een dag kreeg ik een hele verzameling post van Maria (niet haar echte naam, naam is bij mij bekend). Zij beklaagde zich over het door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Pieter Baan Centrum gedane onderzoek naar haar toerekeningsvatbaarheid. Dat deed ze heel gedocumenteerd. Ik was onder de indruk en besloot er aandacht aan te geven. Ik nam contact op met haar advocaat, ging op bezoek bij het NFI en besloot een zitting te bezoeken. Dat was op 26 augustus 2024, bij het hof in Arnhem. Het hof bleef

bij de eis van tbs met dwangverpleging, gemaximeerd tot de duur van vier jaar. Maria’s advocaat had daarna geen behoefte meer aan contact met mij, want het was klaar.

Geloofwaardig
Ik voelde onrust. Ik vond de klachten van Maria over de kwaliteit van het onderzoek geloofwaardig. En dus ging ik, om er meer over te weten te komen, naar het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP). Over dat bezoek heb ik eerder in deze krant geschreven. Het was geen succes. Over mijn beschouwing over de kwaliteit van het onderzoek waren ze bij het NIFP niet blij. Dat hoeft ook niet, want onze rollen zijn verschillend en dat moet vooral zo blijven. Inmiddels is Maria’s cassatie verworpen. Ze zit nu in Nieuwersluis in afwachting van behandeling in een tbs-kliniek. Ze is daar ‘passant’ en staat met zo’n 250 anderen op de wachtlijst. Drie jaar na haar eerste veroordeling bij de rechtbank. Dan krijg je maximaal vier

jaar tbs, maar moet je eerst jaren wachten voordat de behandeling begint. Maria zocht recentelijk contact met mij. Ze is zeer te spreken over het werk dat Bonjo doet. Ik citeer: “Altijd zie ik uit naar de volgende Bonjo, lees de artikelen die mijn aandacht trekken en dat zijn er vele. Als secretaris van de Gedeco neem ik geregeld een agenda-punt op naar aanleiding van een artikel in de Bonjo om te bespreken in een overleg met de directie.” Zo zie je maar weer dat de krant belangrijk is in de bajesen. En dat het kan lonen voor een gedetineerde om met Bonjo contact te leggen als er iets niet goed gaat met een veroordeling dan wel de gang van zaken in de instelling waar je verblijft. Ikzelf blijf met het machteloze gevoel zitten dat het binnen ons bestel heel moeilijk is om missers van justitie te corrigeren. Dat ben ik met Ton Derksen eens. Op verzoek van Maria publiceert de Bonjo wat zij ons schreef (zie kader).

Ingezonden

HOE OVERLEEF IK?

Toen mijn kleine meisje nog klein was, las zij graag de boekenserie *Hoe overleef ik ...?*, van de bekende kinderboekenschrijfster Francine Oomen. Hoe overleef ik de brugklas? Hoe overleef ik de eerste verliefdheid? Hoe overleef ik de eerste zoen? Hoe overleef ik de puberteit? Hoe overleef ik mijn ouders (en zij mij)? En nog veel meer. Zelf heb ik ook meerdere boeken uit die populaire serie gelezen, uit nieuwsgierigheid. Hoe overleef ik zonder mijn kinderen, zonder mijn dierbaarste schatten, is de uitdaging in mijn leven, al sinds 1 juli 2018 van elkaar verstoten. Hoe overleef ik in een gevangenis valt daarbij in het niet, al valt het wel samen. Ook in de gevangenis moet ik overleven zonder mijn alles, zonder mijn dochter van 24 jaar en zonder mijn zonen van bijna 22 jaar. “Ik moet volhouden, ik moet volhouden”, is mijn mantra gedurende mijn detentie. Ik moet volhouden voor mijn waarheid, waar mijn drie kinderen recht op hebben. Ik moet fysiek en mentaal sterk blijven, dat is wat ik moet doen, alleen maar moet doen. Goed voor mezelf zorgen en mijzelf blijven ontwikkelen, niet alleen voor mijzelf, maar bovenal voor mijn kinderen, al is het maar om het goede

voorbeeld te geven. Net voor de kerst in 2021 werd ik hier afgeleverd, niet wetende voor hoelang. Tot nu toe, na circa 1400 dagen achter slot en grendel, is het mij gelukt om zowel fysiek als mentaal sterk te blijven, weten mijn kinderen de waarheid en dat is voor mij het allerbelangrijkste. Als zij mij bezoeken, zien ze een strijdlustige, sterke moeder die nooit opgeeft. Werkelijk niemand heeft in de afgelopen jaren aan mijn kinderen gedacht en dat vind ik ronduit schokkend.

“Ik moet volhouden, ik moet volhouden”, is mijn mantra

“Dit mag nooit meer gebeuren”, is wat ik wil. Er zijn veel functionarissen die zich niet recht in de spiegel kunnen aankijken, de handen boven de hoofden van haar of zijn collega’s hebben gehouden, omdat er nu eenmaal een angst- en zwijgcultuur heerst binnen justitie. Al die betrokken functionarissen hebben hun

eigen belang en hebben het belang van de instantie waarvoor zij werken boven dat van vier onschuldige inwoners van Utrecht gesteld, boven het belang van drie kinderen en hun moeder. “Dit mag nooit meer gebeuren.” Ondanks dat mijn leven hier grotendeels wordt bepaald kan ik nog altijd veel bepalen en beslissen. Beslis ik om een zinvolle of nutteloze dag te hebben? Beslis ik om stil te blijven staan of om mijzelf te verrijken? Ik wil niet beweren dat die circa vier jaar in een cel altijd gemakkelijk zijn geweest. Ik heb het ook zwaar gehad en zal het ook weer zwaar krijgen. Ga er maar aanstaan dag in dag uit ingesloten te worden. Maar het is mogelijk zonder je kinderen te overleven, zwaar en hartverscheurend dat zeker. Het is mogelijk om gedurende je detentie het vertrouwen van je kinderen terug te winnen, al gaat dat tergend langzaam. Het is mogelijk om in gevangenschap te overleven, er sterker uit te komen. Het is mogelijk om kennis te vergaren die noodzakelijk is om Nederland een beetje mooier te maken, in het bijzonder voor vrouwen en voor kinderen.

Maria

Blocnotes Binnen Buiten Festival

Blocknotes Binnen Buiten Festival

Woorden Breken Muren

Het Amsterdamse Ru Paré had op 13 november vorig jaar een Nederlandse primeur: het allereerste Blocknotes Binnen Buiten Festival. Een evenement dat niet alleen literaire optredens presenteerde, maar vooral de ontmoeting tussen schrijvers binnen en buiten de PI centraal stelde en hun stemmen op het podium samenbracht.

Fran van den Bogaert

Oprichter van Blocknotes én jarige op deze dag, Christine Otten, werd tijdens het festival in de zon gezet. Haar missie om schrijfgroepen in gevangenissen te ontwikkelen als vrijplaatsen binnen onvrijheid, vormde de basis voor het programma. Het idee dat schrijven een vorm van waardigheid en creatief zelfvertrouwen oproept, liep als een onderstroom door alle onderdelen heen. Otten omschreef eerder hoe een pen een middel kan zijn om jezelf terug te vinden. Het festival maakte die gedachte tastbaar: Schrijvers van binnen en buiten stonden samen op het podium, hun woorden als bruggen tussen werelden die zelden rechtstreeks met elkaar in gesprek zijn. Met teksten die dwars door muren heen reisden.

Indringend moment
Een van de meest indringende momenten kwam van Blocknotes-schrijver Frank uit de PI Heerhugowaard. Hij schreef speciaal voor het festival een nieuwe tekst. Omdat hij niet aanwezig kon zijn, werd zijn tekst

voorgelezen door Tiziano Perez, sinds enkele maanden voorzitter van Blocknotes. De zaal viel stil toen de eerste regels klonken:

“Mijn reizen zijn gebouwd op woorden geschreven in de nacht die ik geef aan iemand met een stem die vrij is. En zo ben ik vandaag in Ru Paré.”

De voordracht maakte voelbaar waar Blocknotes voor staat. Taal als vervoermiddel wanneer fysieke vrijheid ontbreekt. Frank schreef hoe woorden hem kortstondig buiten zijn cel plaatsten, ‘heel even ben ik geen nummer maar een reiziger buiten zijn cel’. Voor een publiek van festivalbezoekers, schrijvers, oud-gedetineerden, DJ-medewerkers, muzikanten en vrijwilligers kregen die woorden een bijna fysieke aanwezigheid.

Daad van optimisme
Tiziano Perez: “Er schuilt iets dappers in het aankijken van een lege pagina. Wie blijft zitten, wie niet wegloopt, pleegt een daad van optimisme. Het vertrouwen dat iets nieuws werkelijkheid kan worden. Schrijven is niet alleen een confrontatie met jezelf, maar ook een uitnodiging om je te

verplaatsen in de ander. En die kleine beweging kan levens veranderen.”
In zijn toespraak schetste Perez het creatieve universum van Blocknotes als een plaats waar het onbekende geen obstakel vormt, maar een uitnodiging is om je te laten verrassen. Schrijven als een confrontatie én een gebaar van vertrouwen: het openlaten van de mogelijkheid dat er iets nieuws ontstaat. Dat idee, schrijven als daad van optimisme, werd een terugkerend thema. Perez benadrukte ook de symbolische betekenis dat Christine Otten op haar verjaardag een festival presenteerde dat voortkomt uit jarenlang werk achter de muren van PI’s in heel Nederland. “Blocknotes is formeel een stichting”, zei hij, “maar in werkelijkheid een samenspel van mensen, ideeën en gelijkwaardigheid.”

Schrijfgroepen geen luxe
Namens de Dienst Justitiële Inrichtingen sprak Toon Molleman, plaatsvervangend divisiedirecteur Gevangeniswezen en Vreemdelingenbewaring. Hij onderstreepte dat ruimte voor zelfexpressie in detentie

essentieel is. Volgens hem bieden schrijfgroepen niet simpelweg afleiding, maar een mogelijkheid om identiteit opnieuw vorm te geven. De diversiteit van de stemmen die op het podium klonken, van poëzie tot muziek en luisterverhalen, maakte volgens Molleman zichtbaar waarom initiatieven zoals Blocknotes van waarde zijn en steun verdienen binnen de PI’s.

Heel even ben ik geen nummer, maar een reiziger buiten zijn cel

Meedoen in een echte Blocknotesschrijfgroep
Het dagprogramma begon met schrijfbijeenkomsten waarin deelnemers konden ervaren hoe een Blocknotesschrijfgroep werkt. Voormalig deelnemers uit deze groepen en een bekende schrijver leidden de workshop samen. Deelnemers vertelden na afloop verrast te zijn door hoe snel er een veilige sfeer ontstond en hoeveel ruimte dat gaf om te schrijven. “Ook als je hierin totaal geen ervaring in hebt.”

Het festival betekende ook de eerste Nederlandse expositie van tekeningen van Mohamedou Ould Slahi. Hij zat veertien jaar onschuldig vast op Guantánamo Bay en schreef het wereldberoemde *Guantánamo Diary*. Waar zijn woorden internationale impact hadden, waren zijn tekeningen nooit eerder hier te zien.

Creativiteit blijkt overal een bron van veerkracht

Gemaakt onder extreme omstandigheden in Guantánamo Bay, fungeerden ze als stille getuigenissen van verzet en menselijkheid. Slahi was zelf aanwezig en sprak over vrijheid, verbeelding en de rol van kunst als overlevingsstrategie. Zijn bijdrage gaf het festival een internationale context: detentie kent vele vormen, maar creativiteit blijkt overal een bron van veerkracht.

Stemmen van binnenuit
Het festival opende met voordrachten van schrijvers uit verschillende penitentiaire

BEL BONJO GRATIS!

0800 333 44 46

Spong advocaten

Rechtsbijstand op topniveau. Van politierechter tot Hoge Raad.

Ook pro deo!

• (Jeugd)strafzaken	Stijn Peerik	06 15068638
• Cassatiezaken	Elizabeth Bijl	06 25503129
• TBS-zaken	Lobke Fleskens	06 15118996
• Beklagzaken	Nouri Dijker	06 25637590
• En meer		

+31 20 330 54 09 | info@spongadvocaten.com | spongadvocaten.nl

mr. T.G. (Tim) Hop

Strafrechtadvocaat

☎ 06 252 986 51

✉ hop@kzbradvocaten.nl

🗣 Nederlands / English

KORVINUS ZANDT BRUINSMA RAFIK

advocaten

- Algemene (commune) strafzaken
- Detentierecht en beklag
- Gewelds- en vermogensdelicten
- Drugzaken
- Bestuursstrafrecht
- Economisch strafrecht
- Levensdelicten

inrichtingen. Hun teksten, soms live voorgelezen door schrijvers van buiten, vormden het fundament van de dag. De gedichten en verhalen waren rauw en ongepolijst, maar juist daardoor indringend. Stemmen uit Vught, Heerhugowaard, Lelystad en Veenhuizen deelden dezelfde wens om gehoord te worden.

De meest zinvolle reizen beginnen in jezelf

Panelgesprekken, theater en luisterverhalen
In panelgesprekken spraken schrijvers, makers en oud-deelnemers over wat creativiteit mogelijk maakt binnen een systeem dat vaak weinig ruimte laat voor kwetsbaarheid. Theatermonologen, gebaseerd op teksten uit de schrijfgroepen, brachten de verbeelding van deelnemers tot leven, terwijl luisterverhalen het publiek meenamen naar ervaringen die doorgaans verborgen blijven achter gesloten deuren.

Een podium dat trilt van energie
Artiesten Akwasi, Dennis Rudge, Lotte Velvet, Christine Otten, Gerson Main, Tina Krikke, Lana Nasser, Jannah Loontjens en Hamda Belgaroui brachten poëzie, muziek en spoken word op het podium. Hun bijdragen waren geen losstaande optredens, maar werkten als dialogen met de stemmen van binnenuit de Pl's. De energie van het festival bereikte een hoogtepunt tijdens de open mic, gepresenteerd door Jennifer Muntslag, waar onbekende stemmen het podium betraden zonder drempel of hiërarchie. Danser Shaggy sloot de avond af en bracht de zaal volop in beweging. Het Blocknotes Binnen Buiten Festival liet zien wat er gebeurt wanneer muren niet verdwijnen, maar wel poreus blijken voor taal. Voor schrijvers van binnen werd het een reis naar buiten. Voor bezoekers van buiten, een reis naar binnen. De woorden van de gedetineerde Frank bleven nazinderen: "De meest zinvolle reizen beginnen in jezelf."
Fran van den Bogaert is communicatiespecialist en sinds drie jaar betrokken bij Stichting Blocknotes.

Wie ben je en hoe lang heb je in detentie gezeten?
"Ik ben geboren en getogen in Rotterdam-West. Als kind was ik best ondeugend; ik luisterde niet altijd goed en soms was ik behoorlijk vervelend. Tegelijkertijd hebben mijn ouders mij het belang van respect tonen meegegeven. Vroeger vond ik vrijwel alle schoolvakken interessant en ik vind het jammer dat ik nooit mijn best heb gedaan. Ik heb belangstelling voor kunst en cultuur, filosofie, psychologie, astrologie en spiritualiteit. Laatst las ik de *Celestijnse Belofte* van James Redfield. Het boek leerde me dat toeval niet bestaat. Het leven is een lot. Dingen gebeuren omdat ze moeten gebeuren: voor mij was het de gevangenis of mezelf dooddrinken. Ik zat zo'n zes keer vast, maar gelukkig nooit langer dan zeven maanden."

Sinds wanneer ben je vrij en hoe werk je aan je re-integratie?
"Sinds 4 juli 2024 ben ik vrij. Het is de eerste keer dat ik echt wil werken aan mijn re-integratie: ik wil niet weer het verkeerde pad opgaan. Via Exodus krijg ik ambulante begeleiding en met behulp van mijn jongerencoach Max Poolman heb ik gezorgd voor een fijne dagbesteding. Dankzij hem stel ik nu doelen voor mezelf in plaats van dat ik doelloos drugs verkoop. Naast mijn baan bij Drukbaas, doe ik werkervaring op in tattooshop *Wild Horses* in Brielle. Ik leer een vak en dat zie ik als een investering in mijn toekomst. Elke maand zet ik geld opzij en in augustus heb ik - na een traject van achttien maanden - geen schulden meer. Ik wil uit de criminaliteit blijven, uit die vicieuze cirkel stappen. Delicten lonen niet; wit geld is meer waard dan zwart geld. Via workshops en gastlessen wil ik (kwetsbare) jongeren leren dat ze moeten zoeken naar hun talenten. Door die in te zetten werken we samen aan een veiligere samenleving. Mijn jongerencoach spoorde me tijdens

Ex-gedetineerde Ky-mani

‘Strubbelingen en tegenslagen vormen het pad tot succes’

Aan het woord is Ky-mani (28) over zijn tijd in detentie en hoe hij er beter is uitgekomen. Hij neemt deel aan een traject van hulporganisatie Exodus om terug te keren in de samenleving. "Kunst zorgt voor zingeving; tekenen geeft me levenslust."

Ky-mani (fotograaf: Kevin Knipping)

OVER EXODUS

Met zo'n tweehonderdvijftig professionals en ruim duizend vrijwilligers begeleidt de forensische zorgorganisatie Stichting Exodus Nederland al meer dan veertig jaar mensen die met justitie in aanraking zijn gekomen bij hun veilige terugkeer in de samenleving.

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met Exodus.

mijn detentieperiode aan om (weer) te gaan tekenen. Tekenend is voor mij een uitlaatklep. Kunst zorgt voor zingeving; tekenen geeft me levenslust. Van Max leerde ik: het obstakel is de weg. Juist de strubbelingen en tegenslagen vormen het pad tot succes. Ik *struggle* nog iedere dag om niet in oude patronen terug te vallen, maar ik weet inmiddels: zonder wrijving geen glans!"

Wat vond je het zwaarste tijdens je gevangenschap?
"Als je in je cel zit en je hoort iets over je naasten, dan kun je niets voor ze doen. Je

staat machteloos. Mijn moeder werd bijvoorbeeld aangereden door een auto, terwijl ze al mindervalide is. Gelukkig belandde ze niet in het ziekenhuis, maar ik schrok wel heel erg. Er waren ook zat momenten dat ik niet kon bellen omdat ik geen geld had. Trainen of mediteren hielp me dan om mijn gedachten op nul te zetten."

En wat heb je geleerd toen je vastzat?
"Ik heb geleerd dat je niet moet stressen over dingen waarop je geen invloed hebt. Terwijl ik vastzat heb ik een knop omgedraaid. Ik besloot om het beste uit mezelf te halen. In detentie ben ik met calisthenics begonnen, echt een sport waarbij je merkt dat je sterker wordt. Ook ben ik weer gaan tekenen, iets dat ik als kind al deed met mijn vader en tweelingzus. Dankzij mijn detentieperiode ben ik een beter mens geworden. Ik heb nu veel meer geduld. Ik word minder snel boos, ben minder impulsief. Ik denk beter na bij de dingen die ik doe. Vroeger zag ik mezelf zelfs als antisociaal. Ik maakte nauwelijks contact met anderen, hield alles en iedereen waar mogelijk op een afstand. Nu ben ik aandachtiger, liefdevoller."

Hoe ziet jouw droom over de toekomst eruit?
"Ik zou graag een eigen tattooshop beginnen en een mooi huis zou welkom zijn. Ik wil zelf geen kinderen, maar ik zou jongeren voorlichting willen geven over re-integratie, het voorkomen van crimineel gedrag en de rol van kunst hierbij. Daarnaast zou ik willen reizen. Ik wilde eigenlijk altijd al iedere zijstraat verkennen, maar door drugs te verkopen en het grote geld na te jagen, vergat ik leuke dingen te doen. Ik verwaarloosde mijn familie en dierbaren. Wij, mannen, gaan gewoon zitten, maar onze ouders en familieleden zitten ermee. Ik wil het contact met hen niet meer op het spel zetten."

DE PREE ADVOCATUUR

DÉ SPECIALIST IN MOORDZAKEN

Een greep uit (bekende) moordzaken van De Pree Advocatuur:

Liquidatieproces Eris - Caloh Wagoh (vrijspraak voor liquidatie)
Drugsmoord Bergen aan zee (vrijspraak)
Moord op eigen vader (toepassing jeugdstrafrecht)
Moord op Gosia - Alphen a/d Rijn
Moord binnen drugscircuit in Nijmegen
Festivalmoord Friesland
Snapchat-moord

Liquidatieproces Marengo
(Zelf)moord op Freddy Jansen (vrijspraak)
Kliko-moord
Kettingzaagmoord
Kloostermoord Onze Lieve Vrouwen
Moord op Buitenring Hoensbroek
Eerwraak moord Apeldoorn

KINDEREN & GEWELD I

Kinderen zijn in onze wereld hét symbool van onschuld, ook in de moderne literatuur. Kindermoord wordt in onze samenleving daarom gezien als een van de afschuwelijkste misdaden. Kinderen zijn daarbij altijd het ultieme slachtoffer van geweld. Maar hoe zit het dan met kinderen als daders van geweld?

Theo Knippenberg

In de echte wereld kennen we natuurlijk het gruwelijke verschijnsel 'kindsoldaten', in Afrika, bij Islamitische Staat en in andere delen van de wereld. Maar dat zijn kinderen die gedwongen worden door volwassen leger- of rebellenleiders of door armoede, honger, misbruik of uitzichtloosheid om geweld te plegen. Die kinderen zijn veel meer slachtoffer dan dader.

Ook zonder oorlog zijn er wel gevallen bekend van kinderen die gewelddadige misdaden hebben gepleegd. Uit Amerika is bijvoorbeeld Kody Scott, een 11-jarige 'bendeleider' die het 'monster van Los Angeles' werd genoemd, een beroemd voorbeeld van kinderen-als-dader-van-geweld. Tot je de achtergronden van zo'n kind leest en je beseft dat de volwassenen om hem heen dit kind zo gruwelijk geestelijk misvormd hadden dat je van een levende tijdbom kon spreken. En dat ook dit kind op de allereerste plaats

een slachtoffer was. Net als de twee 12-jarige Engelse jongens die eervorig jaar een negentienjarige man-van-kleur vanuit het niets in een park aanvielen en met een hakmes (!) doodden. Als je de achtergrond van zo'n misdaad ontrafelt krijg je bijna spijt dat de doodstraf in Engeland niet meer bestaat (voor de ouders van deze kinderen dus).

Kinderen in de criminaliteit
Intussen groeit in de echte wereld, ook in Nederland, de criminaliteit onder kinderen wel degelijk. Daarbij gaat het vooral om kinderen die geronseld worden door criminelen om bijvoorbeeld explosieven aan deurknoppen te hangen of drugs uit containers te halen in de Rotterdamse haven of 'alleen maar' op de uitkijk te staan. Zelf zie ik ook deze kinderen vooral als slachtoffers. Slachtoffer van gewetenloze criminelen, maar ook van de politieke partijen die extreem bezuinigen op jeugdzorg en sociale steun (want uit die hoek hebben de

politici toch geen stemmen of donaties te verwachten). In de verzonnen wereld intussen heb je al een tijdje grote media-hits als *The Hunger Games* en *Battle Royale*, waarin kinderen het gewelddadig tegen elkaar opnemen, elkaar zelfs vermoorden. Geweld door kinderen spreekt blijkbaar een groot publiek aan. Maar gelukkig gaat het ook hierbij om (verzonnen) kinderen die door (verzonnen) volwassenen tegen elkaar worden opgehitst en gedwongen tot geweld.

Kinderen in een wereld zonder volwassenen
De grote uitzondering in de literatuur is *Lord of the Flies*, een beroemd boek uit 1954 van de Engelse schrijver en Nobelprijswinnaar William Golding. Golding wilde ons in dit boek laten zien wat mensen elkaar aandoen als er geen wetten of regels zijn. Hij beschrijft daarom een groep kinderen, omdat kinderen nog niet ingekapseld zijn door

de wetten en regels van de samenleving. Golding wilde die kinderen ook geloofwaardig op een aparte plek zetten, los van elke invloed van volwassenen. De ruimtevaart bestond nog niet toen het boek verscheen, dus hij kon de kinderen in zijn boek moeilijk naar Mars verschepen. In plaats van een andere planeet gebruikte hij daarom een plek die al eeuwenlang tot de verbeelding sprak, het onbewoonde eiland. Met dank aan het klassieke verhaal van Robinson Crusoe koos Golding voor blauwe luchten, gele palmstranden, een ongerepte natuur waarin voedsel kon worden gevonden, de mogelijkheid van een vuur op het strand om een schip aan de horizon te lokken en de angst voor kannibalen of andere verscholen monsters op het eiland. En hij koos vooral voor de voorzichtige, wankelende opbouw van een nieuwe beschaving.

Wat gebeurt er als kinderen, jong en onschuldig, overgeleverd zijn aan elkaar?

Het resultaat is een verhaal waarin een groep kinderen na een vliegtuigongeluk moet zien te overleven op een tropisch eiland. Er zijn geen volwassenen om hen te helpen. Het lijkt een idyllische plek. Maar wat gebeurt er als kinderen, jong en onschuldig, overgeleverd zijn aan elkaar? Hoe snel verdwijnt de dunne vernislaag van de beschaving wanneer mensen – in dit geval een klas Engelse schooljongens – worden overgelaten aan hun eigen instincten?

'Heer van de vliegen', nu als graphic novel
Lord of the Flies is door miljoenen mensen, jong en oud, gelezen en

verschillende keren verfilmd. En nu, zeventig jaar later, is het verhaal ook verschenen in een typische 21e-eeuwse vorm, als graphic novel, getekend door de Nederlandse stripauteur Aimée de Jongh. De Jongh had zichzelf al bewezen als graphic novel-kunstenaar. Met de bestseller *Dagen van Zand* wist zij wereldwijd een groot publiek te bereiken en talrijke prijzen te winnen. Met *Lord of the Flies/Heer van de vliegen* stijgt ze nog verder boven zichzelf uit. In 360 bladzijden neemt ze de lezer mee op een glashelder verteld en beeldschoon getekend avontuur dat tot de hoogtepunten van haar oeuvre gerekend mag worden en dat intussen al in tientallen landen is verschenen.

Beschaving versus barbaarsheid
In *Lord of the Flies/Heer van de vliegen* proberen de jongens – zonder de aanwezigheid van volwassenen – een georganiseerde samenleving op te bouwen onder leiding van Ralph, bijgestaan door de verstandige Piggy. Ze gebruiken een grote schelp (de conch) als symbool voor orde en democratie. Al snel ontstaat er echter een machtsstrijd met Jack, de aanvoerder van een groep 'jagers' die gewapend met speren en besmeurd met camouflagestrepen jacht maken op wilde zwijnen en, ten slotte, ook op elkaar. Zo valt de groep uiteen in chaos, angst en extreem geweld.

Ralph roept op tot samenwerking, overleg en delen; Jack propageert macht door geweld en (af)pakken. Het is onmogelijk om te lezen over deze stammenstrijd tussen democratie enerzijds en 'ik/wij-eerst' aan de andere kant, zonder daarbij te denken aan wat onze westerse wereld op dit moment splijt, zowel in Europa als in Amerika. De Heer van de vliegen als graphic novel van Aimée de Jongh is daarmee een heel actueel boek geworden dat je helpt om te begrijpen wat er op dit moment in de wereld gebeurt.

Lord of the Flies/Heer van de vliegen, adaptatie en tekeningen door Aimée de Jongh, Scratchbooks

KINDEREN & GEWELD II

Over kinderen-als-slachtoffer-van-geweld zijn heel veel verhalen geschreven. Vaak met veel gruwelijke details. Media en lezers zijn daar blijkbaar dol op. Maar als ik in de krant lees over het meest voorkomende dodelijke geweld tegen kinderen in ons deel van de wereld vandaag-de-dag, namelijk de bombardementen op willekeurige woonwijken in Gaza of Oekraïne, is het vooral het onderstaande, hele korte verhaaltje waaraan ik telkens denk.

Theo Knippenberg

Het bijzondere aan dit verhaaltje is dat er geen enkele vorm of detail van geweld in wordt beschreven. In tegen-deel, het is een van de liefste verhaaltjes ooit geschreven. En daarmee is het zo'n kneiterharde aanklacht. Het is geschreven door een Duitse schrijver, Wolfgang Borchert, in 1947. Duitsland was toen nog één grote ruïne, een letterlijke puinhoop, door de onophoudelijke bombardementen van de geallieerden tijdens de Tweede Wereldoorlog. In veel steden stond nog steeds vrijwel geen muur meer

overeind.

Ik weet wel zeker dat veel Nederlanders die bombardementen toen hebben toegejuicht. Ook mijn ouders. En ik begrijp best de woede van Israël over de aanval van Hamas op 7 oktober 2023. (Waarom Poetin zo nodig Oekraïne in een puinwoestijn wil veranderen begrijp ik overigens totaal niet). Maar hoe dan ook vind ik zelf dat – ongeacht de aanleiding – elk bombardement op een woonwijk een misdaad is.

's Nachts slapen de ratten toch?

Wolfgang Borchert

Het lege raam in het eenzame stukje muur kleurde blauwrood in de vroege avondzon. Stofwolken warrelden tussen de steile overblijfselen van de schoorsteen. De woestijn van puin leek in slaap te vallen.

Hij had zijn ogen stijf dichtgeknepen. Ineens werd het nog donkerder. Hij merkte dat er iemand was gearriveerd en nu voor hem stond, donker, stil. Nu hebben ze mij te pakken! dacht hij. Maar toen hij zijn ogen tot een spleetje opende, zag hij alleen twee nogal slecht geklede benen. Ze stonden krom voor hem zodat hij er tussendoor kon kijken. Hij knipperde een beetje met zijn ogen en zag een oudere man. Die had een mes en een mand in zijn hand. En wat zand aan zijn vingertoppen.

Je slaapt hier, toch? vroeg de man, terwijl hij van bovenaf op de warrige haardos neerkeek. Jürgen tuurde tussen de benen van de man door naar de zon en zei: Nee, ik slaap hier niet. Ik houd hier de wacht. De man knikte: Nou, daar heb je natuurlijk die grote stok voor nodig?

Ja, antwoordde Jürgen dapper, terwijl hij de stok vasthield.

Waarover houd jij de wacht?

Dat kan ik niet zeggen. Hij hield zijn handen stevig om de stok.

Zeker over geld, hè? De man zette de mand neer en veegde het mes af aan de onderkant van zijn broek. Nee, helemaal niet over geld, zei Jürgen minachtend. Iets veel belangrijkers.

Wat dan?

Dat kan ik niet zeggen. Gewoon iets anders.

Nou ja, dan niet. Dan vertel ik jou natuurlijk ook niet wat ik hier heb. De man schopte met zijn voet tegen de mand en vouwde het mes dicht.

Poeh, ik kan best raden wat er in die mand zit, zei Jürgen minachtend; konijnenvoer.

Potverdikkie, ja! zei de man verbaasd; je bent een slimme kerel. Hoe oud ben je?

Negen.

Oh, kijk eens aan, negen dus al. Dan weet je vast ook hoeveel drie keer negen is, hè?

Nogal wiesde, zei Jürgen, en om tijd te winnen zei hij: Dat is heel gemakkelijk. En hij keek door de benen van de man. Drie keer negen, toch? vroeg hij opnieuw. Zevenentwintig. Dat wist ik meteen al.

Klopt, zei de man, en precies zoveel konijnen heb ik. Jürgen maakte een ronde mond: zevenentwintig?

Je mag ze wel zien. De meesten zijn nog heel jong. Wil je ze zien?

Dat kan ik toch niet. Ik moet hier toch de wacht houden, zei Jürgen onzeker.

De hele tijd? vroeg de man, ook 's nachts?

Ook 's nachts. De hele tijd. Altijd. Jürgen keek omhoog naar de kromme benen. Al sinds zaterdag, fluisterde hij.

Maar ga je helemaal niet naar huis? Je moet toch eten. Jürgen tilde een steen op. Er lag een half brood onder. En een blikken trommel.

Rook je? vroeg de man, heb je een pijp?

Jürgen pakte zijn stok vast en zei bedeesd: ik draai ze. Ik hou niet van een pijp.

Jammer, de man bukte zich over zijn mand, je had de konijntjes gerust eens kunnen bekijken. Vooral de kleintjes. Misschien had je er wel eentje uitgekozen.

Maar je kunt hier immers niet weg.

Nee, zei Jürgen treurig, nee, nee.

De man pakte de mand op en kwam overeind. Wel jammer dat je hier moet blijven. En hij draaide zich om. Als je het niemand anders vertelt, zei Jürgen toen snel, het is vanwege de ratten.

De kromme benen deden een stap achteruit: Vanwege de ratten?

Ja, die eten van de doden. Van dode mensen. Daar leven ze toch van.

Wie zegt dat?

Onze meester, op school.

En nu houd jij de wacht voor de ratten? vroeg de man.

Niet voor hen! En toen zei hij heel zacht:

Voor mijn broertje, die ligt namelijk hier beneden.

Daar! Jürgen wees met de stok naar de ingestorte muren. Ons huis werd geraakt door een bom. In één klap was al het licht in de kelder verdwenen. En hij ook. We hebben nog lang geroepen. Hij was veel kleiner dan ik. Pas vier jaar. Hij moet hier nog ergens liggen. Hij is veel kleiner dan ik.

De man keek lang omlaag naar de ongekamde warrige haardos onder hem.

Maar toen zei hij ineens: Maar hé, heeft je leraar je niet verteld dat de ratten 's nachts slapen?

Nee, fluisterde Jürgen en zag er ineens heel moe uit, dat heeft hij niet gezegd.

Tjongejonge, zei de man, wat een leraar, als hij dat niet eens weet. 's Nachts slapen de ratten immers. Dus 's nachts kun je rustig naar huis gaan. Ze slapen altijd 's nachts. Ja, zodra het donker wordt.

Jürgen maakte met zijn stok kleine holtes in het puin. Het zijn allemaal kleine bedden, dacht hij, allemaal kleine bedden. Toen zei de man (en zijn kromme benen bewogen daarbij erg onrustig): Weet je wat?

Nu ga ik snel mijn konijntjes voeren en als het donker wordt, kom ik je halen. En misschien kan ik er eentje meebrengen. Een kleintje misschien?

Hij was veel kleiner dan ik. Pas vier jaar. Hij moet hier nog ergens liggen.

Jürgen maakte met zijn stok kleine holtes in het puin. Allemaal kleine konijntjes. Wit, grijs, witgrijs. Ik weet het niet, zei hij zacht, omhoog kijkend naar die kromme benen, of de ratten echt 's nachts slapen.

De man klom over de restanten van de muur de straat op. Nou, zei hij van daar, jouw leraar mag wel inpakken als hij dat niet eens weet.

Toen stond Jürgen op en vroeg: Zou ik er eentje kunnen krijgen? Een witte misschien?

Ik zal het proberen, riep de man toen hij wegging, maar je zult hier op mij moeten wachten. Ik ga dan met jou mee naar huis, weet je, ik moet je vader uitleggen hoe een konijnenhok moet worden gebouwd. Dat moeten jullie immers weten.

Ja, riep Jürgen, ik wacht wel. Ik moet toch nog op wacht staan tot het donker wordt. Ik zal zeker wachten. En hij riep: we hebben thuis ook planken, krattenplanken, riep hij.

Maar de man hoorde dat niet meer. Hij rende op zijn kromme benen richting de zon. Die was al rood van de avond en Jürgen kon zien hoe die scheen, dwars door de benen heen, zo krom waren ze. En de mand zwaaide daartussen heen en weer.

Konijnenvoer zat daarin. Groen konijnenvoer, maar een beetje grijs van al het puin.

Countrymuziek in Folsom State Prison en in San Quentin

De bajesconcerten van Johnny Cash

Waarschijnlijk de bekendste ‘gevangeniszanger’ is nog altijd Johnny Cash. Ook al kwamen zijn platen met optredens in de Californische bajesen Folsom Prison en San Quentin eind jaren zestig van de vorige eeuw uit, ook jongeren van nu herkennen dikwijls nog de livesongs, waarschijnlijk omdat hun (groot)ouders die draaiden. Muzikaal gezien waren de optredens van Cash (incidenteel met June Carter, die helaas belabberd zong) echter aan de matige kant. Toch zijn de beide bajesalbums van Johnny Cash tot op de dag van vandaag de moeite van het beluisteren waard.

Boudewijn Chorus

Countryzanger Johnny Cash debuteerde op 23-jarige leeftijd bij Sun Records, het roemruchte label waarop hij een jaar later in 1956 zijn eerste grote hit scoorde, *I walk the line (because you're mine)* – oftewel: ik pas op m'n tellen, want ik hoor bij jou. Een wat ironische titel, gezien zijn latere drank- en drugsgebruik en ander openbaar wangedrag – waardoor hij enkele malen in de politiecel belandde, maar net niet in een gevangenis. Echt bekend, ook in Europa, werd Cash in 1963 met *Ring of fire*, mede geschreven door zijn latere (tweede) vrouw June Carter, telg uit de vroeger bekende countrymuziekformatie The Carter Family, al zijn haar eigen zangprestaties op deze albums bepaald onder de maat. Maar Cash is sindsdien met zijn diepe bariton voor velen op slag herkenbaar geworden.

Rockabilly

Echt populair is het genre countrymuziek van Cash – vooral ‘rockabilly’ – in Nederland nooit geworden en dat zal te maken hebben met het gauw eentonig wordende ritme, met basale drums onder het meer leidende ‘picking’ gitaarwerk. Het is dan ook simpel dansen op rockabilly-nummers, je kunt je klompen erbij aanhouden. Dat geldt voor alle nummers op de bajesalbums van Johnny Cash. Ook de teksten zijn schraal, veel wordt er niet in verteld. Wel een goed verhaal zit in de song *Give My Love To Rose*, over een vrijgelaten gedetineerde die onderweg naar huis verongelukt en halfdood wordt aangetroffen door Cash. Schrijnender nog is de song *25 Minutes to go*, op beide bajesalbums van Cash, over een terdoodveroordeelde die naar de galg wordt geleid. De laatste zin luidt: *And now I'm swingin' and here I go-o-o-o-o-o-o-o-o-o!*, waarbij ook Cash' stem de heen en weer bungelende strik accentueert. Dat rockabilly muzikaal gezien niet bijster inspireert, hoeft nog niet te betekenen dat je daarmee alle countrymuziek afschrijft, want vanaf eind jaren zestig werd Nashville hét nieuwe country-genre, met zangers als Jim Reeves,

Johnny Cash: “Folsom Prison Blues”

I hear the train a comin'
It's rolling round the bend
And I ain't seen the sunshine since I don't know when
I'm stuck in Folsom prison, and time keeps draggin' on
But that train keeps a rollin' on down to San Antone

When I was just a baby my mama told me
“Son, always be a good boy, don't ever play with guns”
But I shot a man in Reno just to watch him die
When I hear that whistle blowing, I hang my head and cry

I bet there's rich folks eating in a fancy dining car
They're probably drinkin' coffee and smoking big cigars
Well I know I had it coming, I know I can't be free
But those people keep a movin'
And that's what tortures me

Well if they freed me from this prison
If that railroad train was mine
I bet I'd move it on a little farther down the line
Far from Folsom prison, that's where I want to stay
And I'd let that lonesome whistle blow my blues away

Chet Atkins, Tammy Wynette, Lynn Anderson en vlak ook Bob Dylan in zijn countryperiode met de albums *John Wesley Harding* en *Nashville Skyline* niet uit. En vervolgens kwamen in de jaren zeventig countrypop (John Denver, Dolly Parton) en country-rock (de Eagles, Linda Ronstadt, Emmylou Harris) op. In zulk gezelschap hou je het beslist een stuk langer uit.

Folsom Prison

Terug naar het album *Johnny Cash*

“I brought my show to Folsom. Prisoners are the greatest audience that an entertainer can perform for. We bring them a ray of sunshine in their dungeon and they're not ashamed to respond, and show their appreciation.” Bij de reacties van het publiek tijdens de concerten in de bajes is door aanwezige journalisten destijds echter aangetekend dat bijvoorbeeld het gejuich na de regel *“I shot a man in Reno, just to watch him die”* in het tweede couplet van *Folsom Prison Blues* niet live was, maar werd

At Folsom Prison. De titelsong *Folsom Prison Blues* bracht Cash al in 1955 uit, maar toen nog zonder veel succes. Pas na enkele optredens in 1968 in de gevangenis waar de song over gaat (Folsom State Prison in de buurt van Sacramento, Californië) bracht hij datzelfde jaar de plaat Johnny Cash at Folsom Prison uit bij Columbia Records, waar hij naar was overgestapt na onmin met Sun Records. Het jaar daarop deed hij dit nog eens over met twee concerten in San Quentin voor het album *Johnny Cash at San Quentin*. San Quentin State Prison ligt aan de noordkust van San Francisco Bay. Beide albums bevatten grotendeels live versies van dezelfde songs. Een compilatie van de drie concerten in Folsom Prison verscheen in 1999 op cd, van de concerten in San Quentin verscheen in 2006 een dubbel-cd. In het booklet bij de cd van *Johnny Cash at Folsom Prison* schrijft Cash onder meer:

toegevoegd bij het monteren van de opnames. De gevangenen durfden namelijk niet te juichen voor teksten van Cash die over de gevangenis zelf gingen, uit angst voor maatregelen door de bewakers. Om dan juist na zo'n heftige tekstregel *fake* gejuich in te monteren, is toch wel bedenkelijk.

Concertfoto's

Wat op de foto's van het publiek in Folsom (afgedrukt op het inlegvel onder de tray van het cd-doesje en in het cd-boekje) nog opvalt, is het zeer geringe aantal gevangenen van kleur. Dat komt bepaald niet overeen met wat we weten over het door de jaren heen gemeten gemiddelde percentage van de gevangenisbevolking in de VS. Volgens cijfers van Statista uit 2023 zitten er ruim zes keer zoveel mensen van kleur als witten in de Amerikaanse gevangnissen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat dit in 1968 veel anders was, eerder integraal.

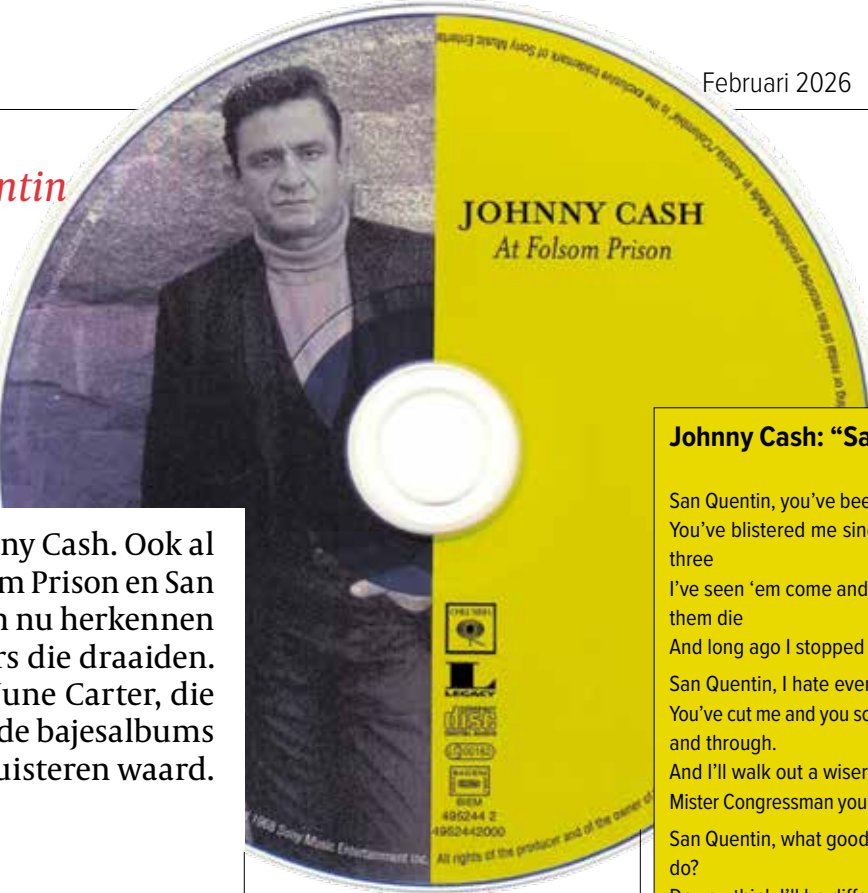
Johnny Cash: “25 Minutes To Go”

Well they're building a gallows
outside my cell
And I've got 25 minutes to go
And the whole town's waitin' just to hear me yell
I've got 24 minutes to go
Well they gave me some beans for my last meal
With 23 minutes to go
But nobody asked me how I feel
I've got 22 minutes to go
Well I sent for the governor and the whole dern bunch
With 21 minutes to go
And I called up the mayor but he's out to lunch
I've got 20 more minutes to go
Then the sheriff said boy I'm gonna watch you die
With 19 minutes to go
So I laughed in his face and I spit in his eye
Got 18 minutes to go

Now hear comes the preacher for to save my soul
With 13 minutes to go
And he's talking bout' burnin' but I'm so cold
12 more minutes to go

Well, they're testin' the trap and it chills my spine
11 more minutes to go
And the trap and the rope aw they work just fine
Got 10 more minutes to go
Well I'm waitin' on the pardon that'll set me free
With 9 more minutes to go
But this is no movie so forget about me
Got 8 more minutes to go

With my feet on the trap and my head on the noose
5 more minutes to go
Won't somebody come and cut me loose
Got 4 more minutes to go
I can see the mountains I can see the skies
With 3 more minutes to go
And it's to dern pretty for a man that don't wanna die
I've got 2 more minutes to go
I can see the buzzards I can hear the crows
1 more minute to go
And now I'm swingin' and here I go-o-o-o-o-o-o-o-o-o!

Johnny Cash: “San Quentin”

San Quentin, you've been livin' hell to me
You've blistered me since nineteen sixty three
I've seen 'em come and go and I've seen them die
And long ago I stopped askin' why
San Quentin, I hate every inch of you.
You've cut me and you scarred me through and through.
And I'll walk out a wiser weaker man;
Mister Congressman you can't understand.
San Quentin, what good do you think you do?
Do you think I'll be different when you're through?
You bend my heart and mind and you warp my soul,
And your stone walls turn my blood a little cold.
San Quentin, may you rot and burn in hell.
May your walls fall and may I live to tell.
May all the world forget you ever stood.
And may all the world regret you did no good.
San Quentin, I hate every inch of you.

Toch zijn de beide bajesalbums van Johnny Cash tot op de dag van vandaag de moeite van het beluisteren waard. Je kunt ervan zeggen wat je wilt, maar Cash is met deze albums toch maar een van de zeer weinige country/popartiesten die de moeite heeft genomen zich te verdiepen in het doorgaans zo heftige en altijd beroerde leven van gevangenen in de VS, *‘Land of the Free’*, waar intussen 2,3 miljoen mensen gevangen zitten. Van elke vier gevangenen wereldwijd, zit er één in een Amerikaanse cel.

De afbeeldingen zijn ontleend aan de cd Johnny Cash at Folsom Prison

Naar betere tijden

Dini van het Noorden is vrijwilligster in een Penitentiaire Inrichting. Ze schrijft over haar vrijwilligerswerk en daaraan verwante onderwerpen.

Jaren geleden kreeg ik samen met andere belangstellenden een rondleiding door een oude gevangenis. Een historisch gebouw dat inmiddels een andere bestemming heeft gekregen. Maar destijds was het een Huis van Bewaring en wij kregen er een rondleiding. Met als gids een bewaarder die daar al jarenlang werkte. We liepen door de gangen, langs de cellen en ik huiverde. Want het verleden leek nog in het gebouw rond te waren. De bewaarder vertelde ons het een en ander over vroeger eeuwen en hoe het er toen aan toeging in de gevangenis. Nu was dat gelukkig anders, zei hij. Hij hield van zijn werk “maar de tijden veranderen”, vertelde hij. “Een aantal jaren geleden had je nog de ‘gewone’ gedetineerden, zoals inbrekers, tasjesrovers en winkeldieven. Maar nu zijn er de verslaafden. Je ziet die mannen vaak na hun detentie terugkomen. Ze zijn dan zo mager, dragen slechte, ongewassen kleding en hebben vaak lange tijd niet gedoucht... Het is zo triest.” We waren er stil van. Hier was een bewaarder die niet meteen met een oordeel klaarstond. Hij had echt te doen met die groep gedetineerden en vooral als ze licht verstandelijk beperkt waren.

Veroordelen laten we aan de rechters over

Iemand in de rondleiding vroeg hoe het kwam dat ‘draaideurcriminelen’ blijkbaar niet kunnen veranderen. Waar lag dat toch aan? De bewaarder dacht dat dat vooral kwam door verslavingsgevoeligheid. En misschien aan een onstabiele jeugd of de thuis-situatie. Daarnaast was er niet voor iedereen de juiste begeleiding voorhanden ná detentie. En er waren ook

gedetineerden die zélf geen hulp wilden. “Er valt nog lang over te praten”, zei hij. En op zijn horloge kijkend: “Maar daar is nu geen tijd meer voor.” De rondleiding was voorbij. Nog onder de indruk van de verhalen verlieten we de oude gevangenis, die in de donkere avond een sinistere uitstraling had.

Kans op vakdiploma

Die rondleiding van toen is al bijna dertig jaar geleden. Ik weet niet hoe het met nazorg ging in die tijd, maar tegenwoordig zijn in de PI's re-integratiecentra (RIC's) gevestigd. Daar kunnen gedetineerden zich voorbereiden op hun terugkeer in de samenleving, al dan niet met hulp van medewerkers en vrijwilligers. En op de afdeling Onderwijs krijgen ze de kans een vakdiploma of certificaat te halen. Een paar citaten: het eerste is van Nelson Mandela, de Zuid-Afrikaanse politicus en anti-apartheidsstrijder. Hij was een politieke gevangene en zat 27 jaar in de gevangenis op Robbeneiland. Een van Mandela's bekendste uitspraken is: “Onderwijs is het krachtigste wapen waarmee je de wereld kunt veranderen.” En dit citaat uit de negentiende eeuw, van de schrijver en staatsman Victor Hugo, wijst daar ook op: “Wie een schooldeur opent, sluit een gevangenis.” Met andere woorden: Als je onderwijs volgt, is de kans kleiner dat je op het criminele pad raakt. Dat gold in vroeger tijden en dat is nu nog zo. Onderwijs, op wat voor niveau ook, is zo belangrijk. Toch wil zo'n citaat niet zeggen dat PI's vol zitten met mensen die niet naar school zijn geweest. En ook mensen met een hoge opleiding kunnen veroordeeld worden tot een gevangenisstraf. “Hoog of laag opgeleid, het maakt ons niet uit”, zei een collega-vrijwilligster ooit. “Veroordelen laten we aan de rechters over, aan oordelen doen wij niet.”

Verslaving en recidive

Maar wij vrijwilligers krijgen dan ook meestal de aardige kanten van gedetineerden te zien. De beleefdheid, de vriendelijkheid en zelfs hofelijkheid. Een PIW'er zei laatst dat gedetineerden binnen de muren anders zijn dan daarbuiten. Dat geloof ik graag, want eenmaal buiten wacht de wereld weer. Het komt dikwijls voor dat een ex-gedetineerde in hetzelfde criminele circuit belandt. En ze moeten vaak ook van alles regelen. Zoals huisvesting en een uitkering. Dat is gedoe. En buiten zijn ook de verslavende middelen voorhanden. De problemen zijn niet altijd verdwenen, ondanks hulp bij het re-integreren in de samenleving. Dertig jaar geleden vertelde die bewaarder van die oude gevangenis al dat hij vaak dezelfde mannen na hun vrijlating weer terugzag. Ondanks alle hulp en nazorg is er nu nog steeds veel recidive. En we mogen ervan uitgaan dat bij recidive verslaving een grote rol speelt. De onderzoeker, trainer en publicist Ben Tiggelaar schreef in zijn boek *Dromen, durven, doen* het volgende over verslavingen: “Verslaving is eigenlijk een heel gemeen proces. Drugs – en heel veel andere dingen die metéén leiden tot een kick – maken eerst je brein ziek en vervolgens verpesten ze de rest van je leven.”

Is een verslaving op zich al geen vorm van gevangenschap?

Toch ga ik ervan uit dat na detentie een beter bestaan mogelijk is. Zonder verslaving en zonder tralies. Maar dat zal nóóit gemakkelijk zijn en het vergt veel

doorzettingsvermogen. En hulp van (ervarings)deskundigen. Ik heb echter een paar mensen gekend bij wie de verandering, weliswaar met vallen en opstaan, wél lukte. Ze zetten door met als doel: een goed bestaan, zonder verslavingen en detenties. Ze kenden elkaar niet en het bijzondere is dat ze jaren geleden beide in diezelfde oude gevangenis vast hebben gezeten waar ik die rondleiding kreeg. Voor ze later aan hun verandering begonnen, hadden ze zichzelf de volgende vraag gesteld: “Hoe zul jij op latere leeftijd op je leven terugkijken?” En ze beseften dat, als ze niet zouden veranderen, er waarschijnlijk nooit een latere leeftijd zou zijn! Dus gooiden ze het roer om en wisten ondanks valkuilen overeind te blijven en uiteindelijk een goed bestaan op te bouwen. En dat is al diegenen die willen veranderen ook zo gegund. Het leven heeft meer te bieden dan een steeds terugkerend verblijf in een gevangenis. Trouwens, is een verslaving op zich al geen vorm van gevangenschap? Misschien is het inderdaad verstandig om de vraag te stellen hoe je later op je leven zult terugkijken. Wat zou het mooi zijn als iemand na die vraag dan de verandering zou aandurven en op weg durft te gaan naar betere tijden.

Oproep

Bent u een huidige of voormalige gedetineerde en veroordeeld voor of slachtoffer van mensenhandel?

En voelt u zich bereid en comfortabel om deel te nemen aan een interview als onderdeel van mijn wetenschappelijke onderzoek? Ik hoop vrijwilligers te vinden die hun verhalen over seksuele, arbeids- of criminele uitbuiting en/of daaraan gerelateerd witwassen en corruptie willen delen. Als u geïnteresseerd bent of meer informatie wilt, kunt u contact opnemen met mij op het volgende nummer:

06 - 380 776 14

Veel dank voor uw aandacht!

Marie

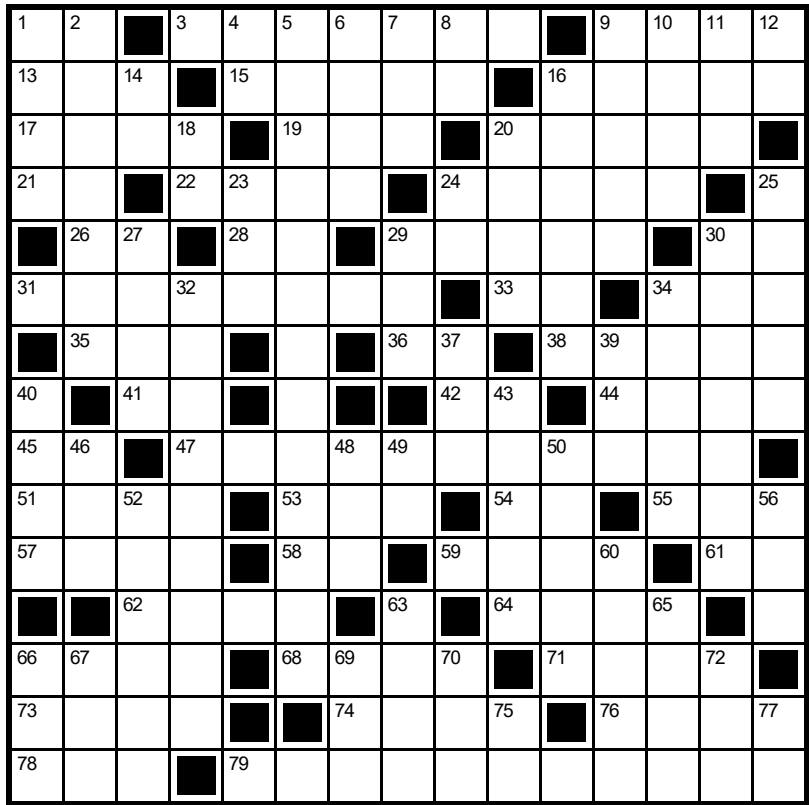
Advocaten in strafzaken

Venlo 077 351 10 42

lina
ADVOCATEN

Strafzaken | Overleveringszaken | Tbs-zaken | Cassatiezaken

BONJO BAJES PUZZEL

BUZING Puzzels

Horizontaal

1. Wereldrecord - 3. Narrig - 9. Breekbaar - 13. Gezichtsorgaan - 15. Deel van de dag - 16. Gil - 17. Gast - 19. Griekse godin - 20. Kinderlijk - 21. Radioterm (afk.) - 22. Het verbieden van geld overboeken vanaf een geblokkeerde rekening is mogelijk in strijd met dit verdrag - 24. Speen - 26. Vader - 28. Laagwater - 29. Eens - 30. Bij afwezigheid - 31. Voormalig president van de Hoge Raad - 33. Onbekende - 34. Speelkaart - 35. Onderzoeksinstelling - 36. Per jaar - 38. Soort - 41. Oosterlengte - 42. Universiteit Twente - 44. Bijbelse figuur - 45. Keurmerk - 47. Wie ontbreken er in de graphic novel 'Heer van de Vliegen'? - 51. Half - 53. Oesternet - 54. Algemeen Nederlands - 55. Deel van de mond - 57. Gaard - 58. Persoonlijk vnv. - 59. Vast rantsoen - 61. En omstreken (afk.) - 62. Pienter - 64. Geur - 66. Gewoonterecht - 68. Vertrekken - 71. Ladder - 73. Adellijke dame - 74. Palmsoort - 76. Tweestrijd - 78. Onaangepast - 79. Opschepperig.

Verticaal

1. Zoogdier - 2. Zeeuws water - 4. Achter - 5. Wat leidt in gevangenissen tot geweld, depressies en slapeloosheid? - 6. Zuivelproduct - 7. Rijksnormaalschool - 8. Hetzelfde - 9. Windje - 10. Visgerei - 11. Uitroep bij warmte - 12. Heilige - 14. Gouverneur-Generaal (afk.) - 16. Piraterij - 18. Fries riviertje - 20. Ontkenning - 23. Dik - 24. Telegraaf restant - 25. Damp - 27. Italiaanse rivier - 29. Ratelpopulier - 30. Deel van Brabant - 32. Welk bedrijf beheert de systemen met daarop persoonsgegevens van o.a. het Openbaar Ministerie? - 34. Brabantse plaats - 37. Vleessap - 39. Lidwoord - 40. Graansoort - 43. Russisch heerser - 46. Biljartstok - 48. Chinese braadpan - 49. Slee - 50. Deel van de voet - 52. Japans spel - 56. Nachthemd - 60. Leersoort - 63. Strafwerktuig - 65. Elite - 66. Zoals - 67. Halsdoek - 69. Vaartuig - 70. Nieuw - 72. Koor - 75. Neon - 77. Laatstgenoemde.

OPLOSSING VAN DE PUZZEL STAAT OP PAGINA 2.

BONJO WOORDZOEKER

OPLOSSING VAN DE WOORDZOEKER STAAT OP PAGINA 2.

- AKANT
ANAGRAM
AUTOPED
BASTION
BLIND
BREAK
DAARBIJ
DEENS
DIEPE
DUREN
DWEIL
EIWIT
ERICA
ESSEN
HYENA
INTERN

INTUITIE
IJSKAR
KALOT
KLOEK
KLUIF
KONINGINNENSOEP
LEDER
LEERREDE
LEEUEW
MOKKA
ONDANK
ONDERWIJL
PANTY
REGIO
ROVER
SATIJN

SHELTER
SINTER
SODOM
SPINRAG
SPITSIG
STENNIS
STICK
STOPPEL
VAART
VLINDERSLAG
VORSTIN
WOLLETJE
ZIEKENBROEDER
ZODRA
- ADVOCATENKANTOOR VAN RIJTHOVEN

• Gespecialiseerd in Strafbzaken: o.a. drugs, diefstal, mishandeling, zeden- en levensdelicten.
• Lid Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten.
• Advocaat vanaf 1992 met een ruime ervaring in kleine en grote strafbzaken.
• Werkzaam tegen betaling of Pro Deo.
• Direct en laagdrempelig contact.
• Ik treed voor u op. Geen kantoorgenoot.

Nieuwsgierig? Bel 0499-577 579
Of stuur een brief naar Pallande 3,
5688 NH Oirschot
- PENN
ADVOCATEN
- ‘Een goede voorbereiding is het halve werk’.
- Daarom bezoeken wij onze cliënten regelmatig en in alle Pl's van het land. Sinds de oprichting in 2008 verlenen wij rechtsbijstand in grote en kleine strafbzaken. Vanuit een persoonlijke en betrokken relatie streven wij naar het best mogelijke resultaat.
- Onze focus ligt op strafbzaken met financiële elementen, zoals fraude- en oplichtingszaken, witwassen, ontnemingszaken, fiscaal- en financieel strafrecht, ondernemingsstrafrecht, handhaving en boetes, BIBOB-procedures.
- Mr. D.M. Penn is lid van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) en de Vereniging van Advocaat-Belastingkundigen (NVAB).
- Advocatenkantoor Penn
088-2503200 / 06-29179198
Maastricht- Den Haag
www.penn.nl
- mr. J.M.C. van Gorkum is gespecialiseerd in Jeugdrecht en heeft jarenlange ervaring met zaken betreffende:

• OMGANG
• ERKENNING
• GEZAG

• ONDERTOEZICHTSTELLING
• UITHUISPLAATSING

Zij treedt op in het gehele land, ook op basis van toevoeging (pro deo).

073 8200 953
www.advocatenkantoorvangorkum.nl

Condor Recherchebureaus

Contra-expertise (strafrecht) dossier onderzoek
Condor Recherchebureaus werkt objectief en onafhankelijk aan een correcte waarheidsvinding

Condor Amsterdam/ Eindhoven : Tel: 06-16969700
www.condorrecherche.nl Email: condor@condor.nu

NANCY DEKENS

Afscheid in detentie

Vorige week had ik zo'n dag dat ik slecht bereikbaar was. Ik stond op zitting en had wat telefoontjes gemist uit de PI. Mijn voicemail was niet ingesproken. Dat vraag ik ook vooral niet te doen als je mijn voicemail krijgt. 's Avonds werd ik gebeld door José, de moeder van Jim. Jim is geen cliënt van mij. Zijn celgenoot Rens is dat wel. Toen José mij belde, begreep ik dat het Rens was die mij die dag had geprobeerd te bellen.

José vertelde dat de broer van Rens geheel onverwacht was overleden. En dat Rens bij zijn uitvaart aanwezig wil zijn. Of ik dat voor hem zou willen regelen. "Natuurlijk. Dat ga ik regelen!", hoorde ik mezelf zeggen. Ik slikte in dat het best wat voeten in aarde heeft om dat voor elkaar te krijgen, zeker als iemand in voorlopige hechtenis verblijft. De volgende ochtend belde ik met de moeder van Rens. Dat telefoontje was natuurlijk het laatste waarop zij zat te

wachten. Het was al een moeilijke tijd en nu moest ze ook nog documenten aanleveren. Tegelijkertijd wilde ze natuurlijk graag dat haar gedetineerde zoon de uitvaart zou kunnen bijwonen. Gelukkig begreep de moeder van Rens wat er nodig was en ging ze alles regelen.

Redelijk verzoek

Weer een dag later ontving ik de benodigde stukken. Ik stelde een verzoek op aan de gevangenisdirectie om Rens zonder politiebegeleiding bij de uitvaartplechtigheid aanwezig te laten zijn. En om hem aansluitend een nacht bij zijn moeder te laten zijn. Zodat hij, hoe kort ook, haar tot steun kon zijn. Ik vond het een redelijk verzoek, wat ook past binnen de Regeling Tijdelijk Verlaten van de Inrichting (RTVI). Daar staat immers in dat die mogelijkheid er is, mits geen bewaking nodig is, is het op grond van deze regeling niet mogelijk een uitvaart bij te wonen. Ik zag niet in waarom er tijdens de uitvaart beveiliging voor Rens nodig

was. Maar dat had ik helemaal verkeerd gedacht.

Kort nadat ik mijn verzoek had verstuurd, werd ik al gebeld dat als verlof al werd verleend, het uitsluitend zou kunnen gaan om een zogenoemd rouwbezoek. Daarbij zou, naast beveiliging, uitsluitend de kist met daarin de broer van Rens aanwezig zijn. Geen andere nabestaanden, zoals de moeder van Rens. Ik pruttelde dat ik me afvroeg waar dat op was gebaseerd. Want ik las het niet in de RTVI. Het antwoord luidde dat de PI zich op het standpunt stelde dat bij voorlopige hechtenis altijd bewaking aanwezig moet zijn bij uitvaarten. En dat incidenteel verlof voor het bijwonen van een uitvaart voor voorlopig gehechten zoals Rens dus niet kan. Wat ik daar ook van vind, een alternatieve route, zoals een schorsing vragen bij de rechtbank, zou niet ontvankelijk worden verklaard. Rechtbanken laten dit soort beslissingen over aan de gevangenisdirectie en de Raad voor

Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Die route volgen is dus zinloos, want gedoemd te mislukken.

Inmiddels heb ik verzocht Rens in de gelegenheid te stellen een rouwbezoek af te laten leggen. Ik ga ervan uit dat dit lukt. De officier van justitie verzet zich hier niet tegen.

Door dit alles realiseerde ik me wel dat als je in detentie zit, vrijheidsberoving meer is dan alleen vastzitten. Je mist belangrijke momenten in je privésfeer. Je kunt familieleden niet zien in trieste omstandigheden. Je kunt elkaar niet steunen of troosten. Je kunt geen herinneringen ophalen met elkaar. Je bent buitengesloten. Dat besef je als het je overkomt. Ons systeem is kil en harteloos. Op momenten als deze mis ik de menselijke maat.

Nancy Dekens is strafrechtadvocaat bij Dekens Aytetur strafrechtadvocaten

NIEUWE KANS

NET UIT DE GEVANGENIS?

Ga direct naar:

Hoe kunnen we jou helpen?

Neem contact met ons op of vraag je casemanager om dit voor jou te doen.

071 516 19 55

Van maandag tot en met donderdag zijn we bereikbaar tussen 9.00 en 16.00 uur.

www.exodus.nl

KANS

Stichting Exodus Nederland biedt:

- een plek in een Exodushuis
- begeleiding in je eigen huis
- hulp bij het zoeken naar een woonplek
- hulp bij het vinden van een baan, opleiding of dagbesteding
- begeleiding bij zingeving: wat vind jij belangrijk in jouw leven?
- steun bij bestaande en nieuwe contacten
- hulp bij je schulden en financiën
- maatjes (vrijwilligers)

Exodus heeft:

- Exodushuizen in heel Nederland
- meer dan 40 jaar ervaring
- 250 professionals
- 1000 vrijwilligers

WASSENAAAR

STRAFRECHTADVOCATUUR

FIGHT FOR FREEDOM

TEL: 073 - 302 00 05
WASSENAAARSTRAFRECHT.NL

Hammer

ADVOCATEN

BEREIKBAAR & GEPASSIONEERD

MR. M.J. SCHIMMEL 06 24 71 96 89 MR. T.S.H. BUSKOP 06 58 92 84 45

NIEUWE 'S-GRAVELANDSEWEG 5, 1405 HJ BUSSUM

(JEUGD)STRAFRECHT • SLACHTOFFERRECHT • BESTUURSRECHT

Vasco Chorus

Advocatuur

Genoeg gezeten?
Problemen met faseren?
Loop met mr. V.S.J. Chorus uw vrijheid tegemoet!
Uw specialist in klacht- en strafzaken.

Neem vrijblijvend contact op:
06-19379730
www.vascochorus.com

Ingrediënten beschikbaar in de winkel

Wraps met roerbak-ei, bonen en avocado

DJI werkt momenteel samen met de Green Food Lab. Dat bedrijf ontwikkelt receptenkaarten waarmee gedetineerden gemakkelijk een lekkere en gezonde maaltijd kunnen maken. Dit recept is speciaal toegespitst op wat er beschikbaar is in de winkel en is dus erg toegankelijk. Alle receptenkaarten liggen in PI-bibliotheken door het hele land, dus neem vooral een kijkje in jouw bibliotheek!

Laura Sofie van der Reijden

Ingrediënten:

(Voor 4 personen, 20 minuten bereidingstijd)

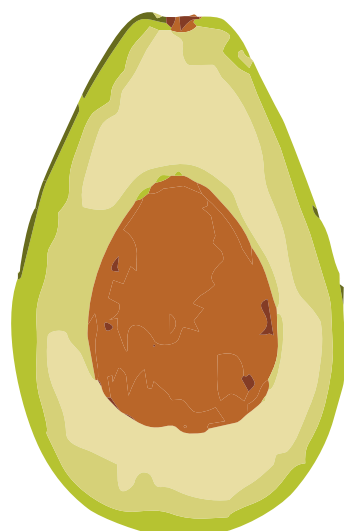
- 6 tortilla wraps
- 6 eieren
- 4 kleine tomaten, in blokjes
- 75 gram geraspte kaas
- 2 avocado's, in blokjes
- 150 gram spinazie
- Margarine
- Zout en peper

Voor de rode ui;

- 1 rode ui, in dunne halve ringen
- 1 eetlepel citroensap

Voor de bruine bonen;

- 2 potten (340 gram) bruine bonen
- 2 teentjes knoflook, klein gesneden
- 2 theelepels komijnzaad
- 2 theelepels paprikapoeder
- 150 milliliter water

Zo maak je het:

Stap 1: Doe de rode uienringen in een kommetje en giet het citroensap erover. Voeg een beetje zout toe en kneed het kort. Laat staan.

Stap 2: Doe de bonen in een vergiet en spoel ze goed af. Verhit in een koekenpan op medium temperatuur een eetlepel margarine. Bak de knoflook en het komijnzaad tot je ze ruikt. Voeg de bonen, paprikapoeder, water en een snuf zout toe. Breng aan de kook en zet het pitje uit. Gebruik een vork om de bonen te prakken.

Stap 3: Doe de eieren in een kom, voeg een beetje zout en peper toe en roer het los met een vork. Verhit een koekenpan met een eetlepel margarine op lage temperatuur en voeg

de eieren toe. Roer rustig door de pan terwijl de eieren gaar worden. Voeg de tomatenblokjes en de geraspte kaas toe en bak nog even door tot de eieren helemaal gaar zijn.

Stap 4: Verwarm de tortilla wraps kort in een droge koekenpan of magnetron volgens de instructies op de verpakking.

Stap 5: Vul de wraps. Beleg ze met spinazie, bonen, roerei, avocado en rode ui en vouw ze dicht. Serveer direct.

Eet smakelijk!

Zit uw ISD-maatregel muurvast?

Vraag nu snel een rechtbanktoetsing aan door mr drs F.G.J. Staals, strafrechtadvocaat te Amsterdam

Tel. +31(0)610913855

www.advocatenkantoorstaals.nl

Strafrechtadvocaat
mr. Mohamed Rafik

- Levensdelicten
- Drugszaken
- Terrorisme
- Gewelddelicten
- Ontnemingszaken
- Uitlevering
- Overlevering

- Vermogensdelicten
- Verkeersdelicten
- Zedenzaken
- Fraude
- TBS
- Beslag
- Detentierecht

Nederlands
English
عربي (Arabisch)
Tamazight (Berbers)

06 18 35 66 29
rafik@kvrzadvocaten.nl

Rafik
ADVOCaat

2259 MK

Hé jij daar, die mijn advertentie nu leest. Dit is buiten mijn comfortzone maar *lets do this*. Ik denk, er staan bijna altijd mannen in dus laat ik maar een keer een advertentie plaatsen. Verschil moet er zijn toch, hahaha. Ik ben MK, natuurlijk niet m'n echte naam, maar mijn initialen. Ik ben 30 jaar jong. Mensen omschrijven me als een mensenmens, behulpzaam, liefdevol, romantisch, heel beschermend naar mijn dierbaren en mensen die in mijn hart zitten. Mijn hart is groter. Kids en dieren zijn mijn leven, ik heb zelf vier honden. Ik zit al een behoorlijk tijdje, maar tuchten staat niet in mijn woordenboek. Ik ben van Nederlandse afkomst, 1,67 meter lang/kort, heb bruin haar en ben best een temperamentvolle en vurige chick. Ik ben niet op mijn mondje gevallen. Aangezien de buitenwereld altijd zo vooroordelend is, dacht ik: laat ik toch maar buiten mijn comfortzone gaan en een advertentie plaatsen. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje en we begrijpen elkaar toch. Dus als iemand mij begrijpt, is het altijd fijn en wie weet! Heb je me eenmaal in je leven, dan blijf ik ook 100 procent. Ik heb uiteraard tatoeages, overal en nergens. Maar mijn hart is zachter dan ik eruitzie. Je kan goed met me lachen. Iemand die net als ik zijn mondje op de goede plek heeft en temperamentvol is, maar ook het hartje op de goede plek heeft, zal helemaal top zijn. Ik ben een leeuwin, hahaha. Dus een leeuw die terugschrijft, is helemaal geweldig. Ik zal het top vinden en zoek blijvende vriendschap op zijn minst. Niet alleen voor binnen, maar ook voor buiten. Iemand waarop ik kan bouwen. Als je terugschrijft krijg je uiteraard een reactie. Met een foto zal fijn zijn, zodat ik een beeld heb van wie aan de andere kant van de lijn zit.

Mijn hart is zachter dan ik eruitzie

2260 Davy

Hallo, ik ben Davy. Ik ben op zoek naar een maatje voor het leven. Of je een man bent of een vrouw maakt mij niet uit. Je

leeftijd maakt me ook niet uit. Zelf moet ik nog twaalf maanden zitten. Ik ben 1,75 meter lang en ben Nederlands. Ik heb groenbruine ogen en weeg 92 kilo en ben erg sterk en 30 jaar oud. Ben jij dat maatje voor het level, schrijf me dan snel. Ik reageer altijd! xxx Davy

2261 Kamara

Hallo, ik ben Kamara, 39 jaar oud. Ik kom uit Freetown, Sierra Leone. Ik woon al 24 jaar in Nederland. Ik zoek een gezellige vrouw om contact mee te hebben. Ik zit momenteel in de tbs. Het zou leuk zijn als we kunnen bellen, maar ik vind het ook goed om brieven te schrijven. Ik ben een lieve man en zoek een lieve vrouw tussen de 25 en 45 jaar. Vriendschappelijk of voor de liefde. Ik heb wat langer afro-haar en wordt zelfs al een beetje grijs. Mijn huid is getint en ik heb grote bruine ogen. Ik zie de leuke brieven graag tegemoet en heb zin om je te leren kennen.

2262 Mickey

Ha dames, ik ben Mickey. Ik ben 21 jaar jong en kom uit de buurt van Enschede. Nu niet bang worden voor zo'n lelijk boerenaccent, dat heb ik gelukkig niet. Om mezelf even kort te beschrijven: ik ben 1,81 meter lang, heb een slank postuur en superknappe kop (volgens mijn moeder althans). Ik heb twee tatoeages, op mijn onderarm en hand. Ik heb een kort sikje zonder snor, maar twijfel of ik mijn baard zal laten groeien. Genoeg over mijn uiterlijk, nu kort mijn innerlijk. Ik ben een luisterend oor, je kan altijd je ei kwijt bij mij. Voor de rest ben ik lief en zorgzaam. Ik houd van buiten zijn in de natuur, gamen en hangen met vrienden. Twee maanden geleden ben ik bekeerd tot de islam. Ik moet nog tot november 2026. Hopelijk leer ik in die tijd een leuke dame kennen via hier. Ik heb geen type; haarkleur of huidskleur maakt mij niet uit. Zolang je lief en goed verzorgd bent, kom je bij mij al een heel eind. Ben jij die dame van mijn dromen en spreek ik je aan met deze advertentie? Reageer dan en vertel iets over jezelf en je situatie. Foto sturen mag, ik zal je er ook een terug sturen, maar het hoeft niet. Graag tot snel!

ZO WERKT HET CONTACTBUREAU

1. Je stuurt je advertentie naar Bonjo contactbureau, Nieuwe Herengracht 18 1018 DP Amsterdam.
2. Bonjo stuurt de advertentie naar een beoordelingscommissie. Deze moet goedkeuring geven voor plaatsing.
3. Bij goedkeuring plaatst Bonjo je advertentie in de Bonjo en/of op de website.
4. Een reactie op een advertentie stuur je naar Bonjo contactbureau. Vermeld hierbij wel het advertentienummer anders kunnen wij je reactie niet doorsturen. Doe een postzegel op de enveloppe en stuur 'm op.
5. Als je reageert maar niet wilt dat je adres bekend wordt, vermeld je adres dan niet in je brief maar op een bijgevoegd papiertje.

Zonder je adres kunnen wij geen reacties naar je terug sturen. Een eerlijk verhaal scoort het best. Dus schrijf een brief met daarin je interesses, hoe lang je nog moet, wat je graag wilt en wat weer niet. Ieder die de site bezoekt weet dat hij/zij met een gedetineerde te maken heeft. Transparanter kan niet!

Ik heb bruine ogen en mijn hobby's zijn tekenen

2263 Albertico

Ik ben Albertico. Ik ben 69 jaar oud en heb wit haar. Ik ben 1,76 meter lang en kom uit Aruba. Ik heb bruine ogen en mijn hobby's zijn tekenen. Ik wil graag contact met een dame van rond mijn leeftijd. Ik ben jarig op 21 november. Wanneer ben jij jarig? Laat dit graag weten. Als je een reactie stuurt, dan graag met een foto. Ik stuur zelf ook een foto wanneer ik reageer. Hopelijk schrijf je mij een reactie. Groetjes Albertico

2264 Mason

Hé leuke juffrouw! Ik ben Mason, 31 jaar, mijn afkomst is Nederlands. Mijn lengte is 1,78 meter. Ik ben wel een introvert persoon. Ik hou van sporten en mooie vrouwen, ben loyaal en eerlijk. Ik heb tattoos. Ik zoek een mooie, lieve vrouw, die zorgzaam is en verzorgt. Leeftijd is maar een getal, als je maar goed kan praten met elkaar. Als je me schrijft, doe er dan ook een fotootje bij. Dan weet ik met wie ik schrijf. Ik zal dat ook doen. Voor de rest hou ik van eerlijkheid en ben ik een positief persoon. Ik kijk ernaar uit om met je te praten en je verhaal te horen. x Mason

2265 J. Johnson

Hé dames, met J. Johnson. Ik ben een gespierde man, 1,82 meter, 85 kg, 28 jaar. Ik zit in de drill rap-scene en zoek een vrouw die hier ook geïnteresseerd in is.

Ben jij die iemand met vuur en passie? Iemand die zijn gevoel op papier schrijft. Ik heb verlof. Ga af en toe naar buiten, maar nog met babystapjes. Je hoeft niet te kunnen zingen, interesse is al genoeg. O ja, ik ben licht getint en zie er goed uit. Ook tattoos.

2266 JP

Ik ben JP, een 64-jarige tot levenslang veroordeelde voor een levensdelict, met ondertussen dertien jaar achter de tralies op de teller. Desondanks ben ik een gevoelsmens, vrij ruimdenkend en met het hart op de tong. M.a.w.: in principe hou ik van de mensen zoals zij zijn, totaal niet hoe zij zich voordoen om hun ware zelf liever verborgen te houden. Voor mij alleen 'no nonsense' personages die graag met wederzijds respect het liefst recht voor zijn raap zijn en met allerbeste intenties er wat van willen maken op het gebied van penvriendschappen. Ik schrijf graag, hou van ernst, doch zeer zeker nog meer van humorrijke zielen die niet alles veel te ernstig nemen! Ik heb geen vrienden (alles is relatief) en geen familie. Ik krijg geen bezoek, noch heb ik enige vorm van menselijke omgang, ook al ben ik allermist een asociaal iemand. Integendeel zelfs! Ik ben sinds jaren werkzaam in de boekbinderij hier. Wat zowat samen met mijn cel, eten en slapen een soort van comfort is en het leven wat dragelijker maakt. Veel is hier oppervlakkig en niet werkelijk betrouwbaar, dus is het belangrijk om jezelf het leven hier niet al te ingewikkeld te maken. Het is toch niet al te zinvol je te veel of te intens te laten meedrijven op al wat negatieve invloed blijkt meest van tijd!

M. W. Bouwman
STRAFRECHTADVOCAAT

- Gewelddelicten, levensdelicten, diefstal, overval, zeden, mensenhandel, gijzeling, opiumwet, wapens.
- TBS en PIJ, VI-procedures, ISD.
- Beklagcommissie en RSJ.

Tel. 06 422 42 42 1 / 085 30 34 31 3
advocatenkantoorbouwman.nl

Papiamentu · English · Français · Deutsch

ADVOCATENKANTOOR PETKOVIĆ

Mw. mr. Šejla Petković
Advocaat

Door heel Nederland:

- Vreemdelingenbewaring
- Intrekking verblijfsvergunning
- Oplegging ongewenstverklaring, terugkeerbesluit en/of inreisverbod

Meer informatie:
advocatenkantoorpetkovic.nl

E sp@petkoviclaw.nl M +31 (0)6 - 219 51 925 T +31 (0)20 - 261 31 80

Specialisten in strafrecht, gedreven door deskundigheid.

Bij Weening Strafrechtadvocaten begrijpen we dat een strafzaak veel onrust met zich brengt. U zoekt duidelijkheid: over wat u te wachten staat, over de kosten en vooral over uw kansen. Ons goed georganiseerde kantoor bestaat uit betrokken strafrechtadvocaten die u door dit proces begeleiden. Door bereikbaar te zijn, door te zeggen wat ze doen en door te doen wat ze zeggen.

Deskundigheid staat bij ons centraal. Zaken worden tijdens een wekelijks kantooroverleg door de behandelend advocaat besproken met kantoorgenoten. Door deze unieke werkwijze worden uw belangen niet alleen behartigd door een strafrechtsspecialist, maar door een deskundig team van strafrechtadvocaten.

Verder onderscheiden wij onszelf van de meeste strafrechtadvocaten door vergaande specialisaties in deelgebieden van het strafrecht. Daarmee bieden wij de hoogste mate van deskundigheid op (onder meer) het gebied van:

• Brandstichting• Cassatie• Criminele organisatie• Detentierecht• Diefstal• Drugs• Fiscaal strafrecht• Fraude• Geweld• Jeugdstrafrecht• Mensenhandel	• Moord & doodslag• Ondernemingsstrafrecht• Ontneming• Overtreding wet dieren• Overlevering en uitlevering• TBS & PIJ• Terrorisme• Verkeersstrafrecht• Wapen & munitie• Witwassen• Zeden

 Een frisse blik op uw strafzaak?
*U kunt ons gratis bellen.
Wij bezoeken u in elke PI.
Ook pro deo.*

 A fresh look at your criminal case?
*You can call us free of charge.
We will visit you in any prison.
Also pro bono.
We speak English.*

 Ein neuer Blick auf Ihren Strafprozess?
*Sie können uns kostenlos anrufen.
Wir besuchen Sie in jedem Gefängnis.
Auch Pro-Bono-Anwalt.
Wir sprechen Deutsch.*

 Un regard neuf sur votre affaire pénale ?
*Appelez-nous gratuitement.
Nous vous rendrons visite dans
n'importe quelle prison.
Également pro bono.
Nous parlons français.*

 Nowe spojrzenie na Twoją sprawę karną?
*Możesz do nas zadzwonić bezpłatnie.
Odwiedzimy Cię w każdym więzieniu.
Również pro bono.
Mówimy po polsku.*

Bel gratis | Free call | Kostenlos anrufen
Appelez gratuitement | Zadzwoń bezpłatnie

0800-9336464
(0800-WEENING)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

L.M. Oldenburg
Strafrechtadvocaat

‘ik vecht voor jou’

Gespecialiseerd in

- geweldsdelicten/levensdelicten
- zedenzaken, drugs
- jeugdzaken
- TBS zaken

 oldenburg Strafrechtsspecialist

Tel: 06 247 35 843
info@oldenburgadvocaat.nl

ADVOCATENKANTOOR

SICCAMA

W advocatenkantoorsiccama.nl
T +31(0)20 237 19 30

Alle strafzaken
Door heel Nederland
Altijd bereikbaar
Ook pro deo

Mr. Fabian D.W. Siccama
Advocaat - Partner
M 06-14 37 28 97

Mw. mr. Jill Leyten
Advocaat
M 06- 19 52 96 66

Mr. Maarten Kuipers
Advocaat - Partner
M 06- 40 38 14 40